The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Kezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, FEBUARY 12, 1964

LATVIJA
AMERIKĀ

13. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 12. FEBRUĀRĪ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
vakaros tālrunis — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

B. Kalniņa un R. Šuriņa piedalījās starpt. studentu celtnes atbalstīšanas sarīkojumā Toronto universitātē.

Meklē ceļus mieram un kārtībai Kiprā

Pagājušās nedēļas otrā pusē Kipras situācija draudēja eksplodēt, pārvēršot grieķu un turku apdzīvoto salu kaŗa laukā. Vairākās vietās jau bija sākusies apšaudīšanās un tikai ātra angļu kaŗaspēka iejaukšanās noslēdza ceļu tālākām patvarībām.

Kā zināms, Kipras prezidents archibīskaps Makarioss Sav. Valstu un Anglijas kopīgo plānu salas miera nosargāšanai noraidīja. Ziemeļatlantijas organizācijas iejaukšanos Kiprā negrib — lai gan kā Grieķija, tā Turcija šai organizācijā sastāv.

Angļi un amerikāņi bija domājuši, ka apmēram 10.000 Ziemeļatlantijas organizācijas kaŗavīru spētu gādāt par mieru un kārtību Kipras salās, prezidents Makarioss tomēr bija citādās domās, uzsverot, ka nekāds kaŗavīru skaits nevar paglābt salas mieru, ja paši iedzīvotāji šādu mieru negrib.

Kā tagad liekas, no nepieņemtā Ziemeļatlantijas organizācijas palīdzības plāna Kipras jautājums nonācis Apvienotās Nācijās un var rēķināties, ka stāvoklim neuzlabojoties, uz Kipru tiks sūtīts Apvienoto Nāciju kaŗaspēks. Turcija, cik zināms, tam savu piekrišanu jau devusi. No Ankāras saņemtas ziņas liecina, ka Turcija nekādā ziņā nepieļautu Apvienoto Nāciju politisko iejaukšanos Kipras disputā. Starptautiskās organizācijas kaŗaspēkam tikai būtu tiesība gādāt par salas mieru un kārtību.

Ir pats par sevi saprotams, ka, ja Apvienotās Nācijas uzņemas gādāt par Kipras mieru un drošību, ka tad starptautiskās organizācijas armijas rindās atradīsies kā grieķi, tā turki. Pašreiz salā atrodas vairāk kā 2000 angļu kaŗavīru un viens turku — ap 600 vīru un viens grieķu — ap 900 vīru liels garnizons.

Kipras situācija ir daudz par pievilcīgu, lai to savā labā nebūtu mēģinājuši izmantot arī komūnisti. Komūnistu uzbrukumu rezultāts, starp citu, būs vislabāk redzams pēc tam, kad Anglijas ministru prezidents sers Daglas Hjūms būs apspriedies ar Kanadas ministru prezidentu Pīrsonu Otavā un pēc tam ar Sav. Valstu prezidentu Džonsonu Vašingtonā.

Pagājušās nedēļas nogalē Maskavā Chruščevs deklarēja, ka Rietumi plāno Kipras invāziju un salas militāru okupāciju. Runājot par plānoto Ziemeļatlantijas organizācijas iejaukšanos, Chruščevs uzsvēra, ka tas ir tikai paņēmiens salas neatkarības gāšanai.

Chruščeva naida saucieni vēl nebija izskanējuši, kad viņam, tikai acumirkļus pirms izlidošanas uz Ziemeļameriku, atbildēja Anglijas ministru prezidents sers Daglas Hjūms. Pēdējais paskaidroja, ka Chruščeva uzbrukumi ir tikpat apvainojoši, cik nepamatoti. Angļu kaŗaspēks Kiprā negrib nekā vairāk, kā salā nodibināt mieru un kārtību. Un, sers Daglas Hjūms atgādināja Chruščevam, angļu kaŗa spēks Kiprā atrodas tikai tādēļ, ka to prasīja neviens cits kā prezidents Makarioss.

ASV prezidentam L. Džonsonam jācīnās pret kaŗa draudiem arī Kiprā.

SOMALIJA UZBRŪK ABESĪNIJAI

IMPERATORS HEILE SELASI PROTESTĒ PRET AFRIKAS ŪNIJAS ORGANIZĀCIJĀM KONFERENCĒ.

Pašreiz pasaules visnemierīgākā kontinentā Afrikā aukstais kaŗš pārvērties karstā kaŗā starp Somaliju un Abesīniju.

Kā jau tas parasts, viena puse apvaino otru, bet fakti rāda, ka Somalija pārgājusi Abesīnijas robežu. Nedēļas nogales cīņās abu valstu starpā nogalināto kaŗavīru skaits sniedzas daudzos simtos. Nedrīkst aizmirst, ka šeit vairs nav runa par kaŗošanu ar lokiem, bultām un šķēpiem, bet gan moderniem ieročiem un visjaunākā tipa lidmašīnām. Par melno pašizkāves līdzekļiem vienlīdz gādājuši kā Rietumi, tā Austrumi.

Lai gan nedz Abesīnija, nedz Somalija vēl nav prasījušas Apvienoto Nāciju iejaukšanos, ģenerālsekretārs U Tants domā, ka tā ir nepieciešama. Telegrammās imperātoram Selasi un Somalijas ministru prezidentam Šermarkem U Tants katēgoriski pieprasījis nekavvējoties pārtraukt kaŗa darbību. Pašreiz tik ļoti saspīlētos apstākļos tomēr jāšaubās, ka U Tanta prasību kāds ievēros.

DE GOLLS DEKLARĒ UZTICĪBU NACIONĀLĀM VALSTĪM

Kaut gan Francijas prezidenta de Golla nostāja Ķīnas un Dienvidvietnamas jautājumos izraisījusi Sav. Valstīs nepatiku un ASV ārlietu viceministrs Hilsmans nosaucis de Golla rīcību par tādu, kuŗa apdraud Rietumu aliansi un atalgo Ķīnas militāristu ambīcijas, tomēr Eiropas problēmu atrisināšanai de Golls ir ieteicis klasisko nacionālo valstu sistēmu.

Viņš arī asi vērsies pret Rūzvelta un Staļina politiku, kuŗu deklarēja Jaltas līgums, un pasvīrojis, ka Jaltas politikas laikmets ir pagājis, un pasaule vairs nav dalāma divos blokos. De Golla mērķis, pārņemot varu, bijis pierādīt, ka Francija nav Sav. Valstu satelīts. Viņš noraidījis pilnīgu Francijas integrāciju Atlantijas aizsardzības apvienībā un neatlaidīgi ķēries pie nacionāliem atomieročiem, lai garantētu Francijai suverēnitāti.

Arī Eiropas kopīgā tirgus valstis viņš gribot pasargāt no pārnacionālas kontroles. Francija nekādā gadījumā neļaušot kopīgo tirgu izkausēt Atlantijas apvienības katlā. Eiropai šis sauklis var imponēt.

Cik tālu de Golla ieceres būs vērā liekamas Āzijas un Afrikas jaunām valstīm, ir cits jautājums. Eiropas jaunuzbūve nav iespējama, ja, integrējot Eiropā neatkarīgās valstis, apdraud to nacionālo neatkarību un nacionālo kultūru. Prezidents savu teoriju, kuŗa īstenībā iziet uz to, lai jaunajām valstīm palīdzētu kļūt par īstām nacionālām vienībām ar savu patstāvīgu saimniecību un savu īpatnu raksturu, vispirms grib izmēģināt bijušās Francijas kolonijās, sevišķi Indoķīnā, kur Amerikas politika cieš vienu neveiksmi pēc otras.

Francija, ieteicot neitrālitāti Indoķīnas valstīm, nekādā ziņā nav domājusi ka Laosai, Kambodijai un Dienvidvietnamai jāpakļaujas komūnisma invāzijai. Viņai tikai šķiet, ka nevar sekmīgi cīnīties ar komūnismu, ja atstāj novārtā attiecīgo tautu nacionālās intereses. Nevis pamest šīs tautas komūnisma žēlastībai, bet ļaut tām izbaudīt brīvības garšu. Tas ir de Golla mērķis. Protams, Francijai vienai pašai neesot tik lielas saimnieciskas rezerves, lai palīdzētu šīm jaunajām valstīm, bet to varētu viegli izdarīt, ja palīdzības akcijā iesaistītos visas kopīgā tirgus valstis.

Sav. Valstīm Francijas politika nav pieņemama aiz diviem iemesliem . . . Pirmkārt, tā dod atzīšanu komūnistu Ķīnai kā nacionālai lielvalstij, un, otrkārt, — īstenojot de Golla teoriju, zudīs ASV saimnieciskā un politiskā ietekme Āzijā un Afrikā. Nav zināms, kā raugās uz de Golla projektiem citas kopīgā tirgus valstis, bet Vācijā, īpaši kristīgo demokrātu partijā, ir izveidojies spēcīgs gollistu sektors, kas asi uzbrūk Bonnas ārlietu ministram Dr. Šrēderam, kuŗš Rietumvāciju grib pievirzīt tuvāk Lielbritanijai un attālināt to no Francijas.

Tik tālu prezidentam de Gollam ir taisnība, ka Jaltas politikas laikmets ir beidzies, un Sav. Valstīm un Pad. Savienībai divām vien nav pa spēkam izlemt ne Eiropas, ne Āzijas tautu likteņus. Nav arī nekāds noslēpums, ka ASV kopš Rūzvelta ir pastāvējušas arvien zināmas politiskas grupas, kas iecerējušas Krieviju kā sabiedroto pasaules pārvaldīšanai. Šī ASV - padomju draudzība ir pārdzīvojusi dažādas krizes, bet arī Kenedija valdīšanas laikā ASV administrācija gatavojās „lielam darījumam" ar Kremli. Darījuma priekšvēstneši bija daļējais atomeksploziju kontroles līgums, daļējais radio raidījumu netraucēšanas līgums un vēl citi mazāki pasākumi. Francijai un arī citām Eiropas valstīm ir pastāvējušas un pastāv bailes, ka izšķirējā brīdī ASV atomieroči var atteikties aizsargāt veco kontinentu, vai uzstādīt tam par aizsardzību nacionālo suverēnitāti apkaunojošus noteikumus. Ir grūti pagaidām pavilkt svītru zem visa tā, ko de Golls plāno un plāno visu kopīgā tirgus valstu logatos, taču dažos jautājumos viņš ir izpratis situāciju pasaulē labāk kā to saprot ASV vadība. Daudz kas atkarīgs ir no militārām un saimnieciskām iespējām, kādas, diemžēl, Francijai un arī visām kopīgā tirgus valstīm nav tik lielas kā Sav. Valstīm.

JAUNAS KUBAS KRIZES SĀKUMĀ

Četru Kubas zvejas laivu apķīlāšana Sav. Valstu territoriālos ūdeņos novedusi pie jaunas krizes ar komūnistu Kubu.

Kopš Kubas zvejas laivu apķīlāšanas šī gada 2. februārī tagad noskaidrojušies vairāki fakti. Vispirms, ārlietu ministram Raskam bija zināms, ka Kuba mēģinās izprovocēt Sav. Valstis. Otrkārt, ka vai nu provokācijas, vai komūnistu spiegošanas dēļ zvejas laivas bijušas apgādātas ar veselu elektronisku instrumentu izlasi, kam nāv absolūti nekāda sakara ar zvejošanu. Un, treškārt, ka tūlīt pēc zvejas laivu apķīlāšanas Kastro pārtraucis ūdens piegādi Gvantanamo flotes bazei, kur stacionēti turpat vienpadsmit tūkstoš amerikāņu.

Kastro jau arī paspējis nobrīdināt, ka katrs mēģinājums ūdens apgādi atjaunot varas ceļā izraisīs kaŗu starp Sav. Valstīm un Kubu. Un Chruščevs taču solījies palīdzēt!

Ūdens apgādes apstādināšana Kubas diktātoram tomēr neko nepalīdzēs. Sav. Valstu flote ir par daudz liela un Florida par daudz tuvu, lai Kastro varētu cerēt izspiest amerikāņus no Gvantanamo bazes. Ar ūdens piegādes pārtraukšanu Kastro nepanāks neko vairāk kā vienīgi jaunus amerikāņu saimnieciskos spaidus pret Kubu. Vašingtona jau likusi pamatus savai pret - Kubas tirdzniecības politikai kā Ziemeļatlantijas valstu organizācijā, tā arī Amerikas valstu organizācijā.

ANGLIJAS MINISTRU PRZIDENTS OTAVĀ

Šī gada 9. februāŗa vakarā trīs dienu ilgā apmeklējumā Kanadas galvaspilsētā ieradās Anglijas ministru prezidents sers Daglas Hjūms. Pēc apspriedēm Otavā Anglijas ministru prezidents dosies tālāk uz Vašingtonu, kur viņam paredzētas sarunas ar Sav. Valstu prezidentu Džonsonu.

Sers Daglas Hjūms uzsvēra, ka Otavā viņam būs daudz par ko runāt. Par Anglijas un Kanadas lomu Ziemeļatlantijas organizācijā, par abu valstu apņemšanos mēģināt saglabāt pasaules mieru un par abu valstu tirdznieciskām attiecībām.

☆

„Ticība Apvienotām Nācijām noteiks Kanadas ārpolītiku," atbildes notā Chruščeva iesniegumam 31. decembrī apliecinājis Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons. Kanadas valdības galva Chruščevam atgādinājis arī to, ka sazvērestības, slepena ieroču piegāde un aģentu infiltrācija tikpat bīstama kā tieša agresija.

☆

Viesuļvētras dēļ pagājušās nedēļas nogalē Ņufaundlandas province 8 stundas bija atšķirta no pārējās Kanadas. Vēja stiprums bija līdz 120 jūdzēm stundā. Izpostīti telegrafa un telefona vadi. 8 stundas vienīgo saskari ar pārējo Kanadu uzturēja kāda amatieŗa īsviļņu radio raidītājs.

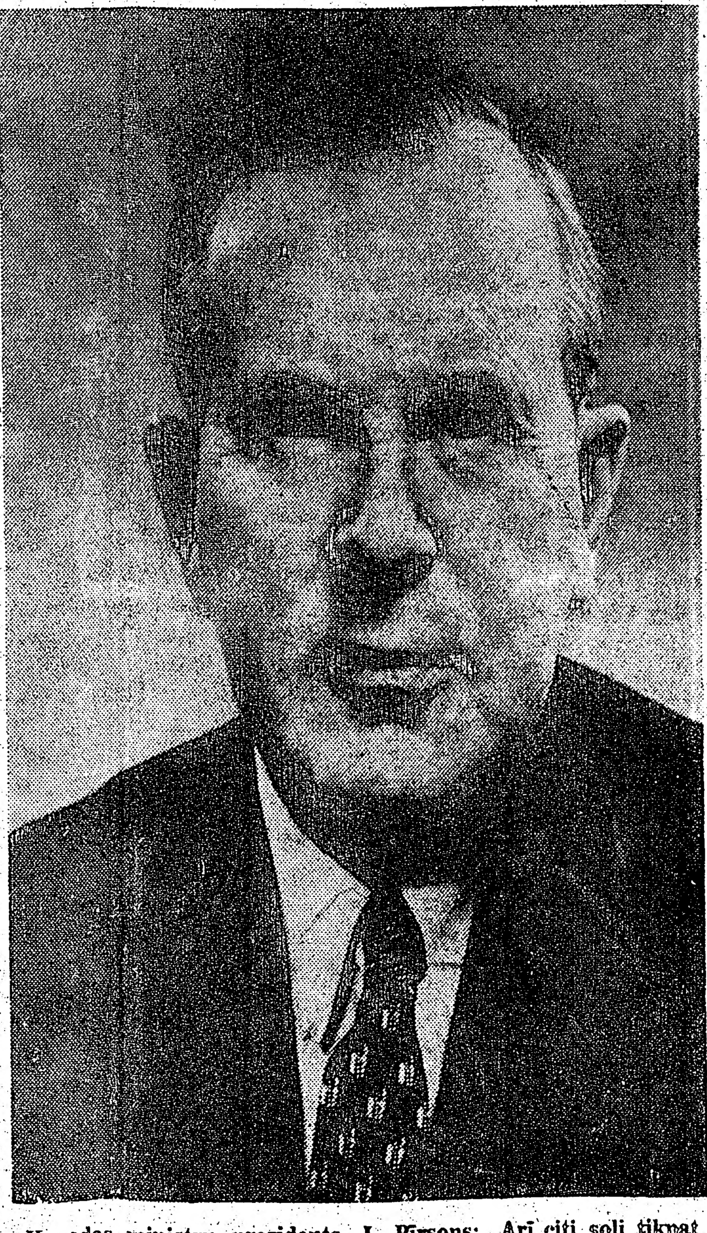

Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons: „Arī citi soļi tikpat bīstami kā tieša agresija."

CĪNĪTĀJU STIPENDIJA

Arī šogad, tāpat kā iepriekšējos gados DV apvienība Minesotā piešķirs sakarā ar organizācijas 15 gadu pastāvēšanu nodibināto stipendiju. Stipendijas mērķis atbalstīt bij. latviešu kaŗavīru dēlus un meitas, kas studē ASV augstākajās mācības iestādēs, ja viņu pastāvīgā dzīves vieta ir Minesota. Šogad apvienības valde stipendiju fondā paredzējusi $ 150.-, kuŗus var piešķirt vienam vai arī sadalīt vairākiem. Stipendijas saņēmējam vai saņēmējai jābūt latviešu tautības kaŗavīra (kas 2. pasaules kaŗā cīnījies pret komūnistiem) vai DV organizācijas biedra bērnam, ar latvisku stāju un nopelniem latviešu centienu atbalstīšanā, sekmīgam studijās un ar nepietiekamiem materiāliem apstākļiem. Stipendija pieprasāma līdz š. g. 15. februārim DV apvienības Minesotā priekšniekam N. Rasiņam, 4019 Pleasant Ave. S. Minneapolis 9, Minn. Iesniegumā jādod ziņas par sevi.

Apvienības valdes uzdevumā

P. Valters.

Bēg uz Rietumiem

Olimpisko ziemas spēļu rezultātā no Insbrukas saņemtās ziņas liecina, ka komūnistu pasaulei zuduši vismaz divdesmit pilsoņu. Ir domājams, ka beigu statistikā šis skaitlis izrādīsies vēl augstāks.

Kāda 23 gadu veca austrumvāciete no savas zemes kamanu braucienu vienības jau prasījusi politiska azila tiesības Rietumvācijā. Tāpat kāds Austrumvācijas ārsts. Austrijā politiska azila tiesības prasījuši grupa čechu un ungāru, kas Insbrukas ziemas olimpiskās spēlēs bija ieradušies kā skatītāji — gan tikai ar vienu nodomu — nokļūt brīvajā pasaulē.

Kamanu nobrauciena vienības dalībnieces Utes Gēlekas bēgšana uz Rietumvāciju sacēlusi pamatīgu sajukumu visā Austrumvācijas olimpiskā vienībā. Vienības dalībniekiem nedēļas nogalē bija aizliegts jebkāds kontakts ar rietumvāciešiem un vienības vadītājs Ēvalds Ciršī atgādināja, ka viena sportista pienākums ir uzmanīt otru.

Dzīve komūnistu pasaulē, liekas, apnikusi arī 36 gadu vecam padomju diplomātam Jurim Nosenko. Pēdējais tika nosūtīts uz Ženēvu šī gada janvāra otrā pusē, kad tur tika atsākta septiņpadsmit valstu atbruņošanās konference. Šveices policija domā, ka Nosenko būs atbruņojies uz savu roku un pārgājis uz Rietumiem.

LATVIJA

13. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 12. FEBRUĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

K. Gulbis

Tris spēj vairāk nekā viens

BALTIJAS TAUTAM CIEŠĀK JĀSASLĒDZAS KOPĪGĀ DARBĀ.

Jau vairāk kā pirms divpadsmit gadiem, atklājot LAK EC dibināšanas sanāksmi, Latvijas nacionālās valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs — sūtnis K. Zariņš savā runā uzsvēra: „Mums taču jāievēro, ka esam savu patstāvību zaudējuši, un tagad mums ir jāmeklē veids, kā to atkal atgūt. Vieni mēs to nevaram; to varam tikai kopā ar pārējiem." Šie skaidrie un atklātie vārdi nepārprotami norāda mūsu darba veidu un virzienu.

Esam vienmēr bijuši aktīvi, bet šī aktivitāte pa lielākai daļai izpaudusies mūsu sabiedriskās dzīves veidošanā un paplašināšanā. Ja nu mēs gribam sekot augšminētam norādījumam, kas atgādina mūsu galvenos pienākumus — meklēt veidus, kā atgūt patstāvību, tad liela daļa aktīvitātes jāpagriež citā virzienā. Uzņemot šo virzienu, viens no priekšnoteikumiem ir saskaņot mūsu darbu ar vienāda likteņa skartajiem un viena ceļa gājējiem: ar mūsu vistuvākajiem kaimiņiem un uzticamiem draugiem — igauņiem un lietuviešiem.

Ne tikai labās kaimiņu attieksmes un savstarpējā uzticība, kas ir dziļi izprastas un pareizi novērtētas Baltijas tautu vidū, prasa šo tautu ciešo sadarbību. To prasa arī brīvās pasaules viedoklis, kas pamatots uz loģiku un tiesībām. No šī viedokļa raugoties, mēs redzam, ka Baltijas tautas pieder pie viena no tiem apspiešanas veida nogrupējumiem, ko Pad. Savienība pielieto citu tautu apspiešanai, un proti:

Pie pirmā no šiem nogrupējumiem pieder valstis, kas bijušas suverēnas, un, raugoties formāli no Apvienoto Nāciju viedokļa, tādas ir arī vēl tagad. Tikai tās padotas tādam režīmam, kas neatbilst šo tautu vairākuma gribai, bet ko uzspiedusi un balsta Pad. Savienība. Pie šādām valstīm, ko mēdz saukt arī par Pad. Savienības satelitiem, pieder Polija, Čechoslovakija, Ungārija, Rumānija, Bulgārija un Albānija. Šīm valstīm jāmaina savs iekšējais režīms un jāatbrīvojas no ārējā iespaidojuma, kā to reiz izdarīja Dienvidslavija un kā to mēģināja darīt Ungārija.

Pie otra nogrupējuma jāpieskaita tautas, kas vēl nav bijušas patstāvīgas, bet tādas grib būt un vēlas izveidot savu suverēnu valsti. Te jāpieskaita Ukraina un vēl citas Pad. Savienībā ietilpstošas un brīvību alkstošas tautas. Viņu cīņas ceļš ir jau garāks: jāizcīna sava valsts un jāiegūst citu neatkarīgo valstu atzīšana.

Pie trešā nogrupējuma pieder visas trīs Baltijas valstis — Igaunija, Latvija un Lietuva. Šīs ir jau bijušas suverēnas valstis, visai pasaulei pierādījušas spēju pastāvēt un gribu lojāli līdzdarboties visu brīvo tautu saimē, bet tagad tās ir okupējusi Pad. Savienība, kas šīs neatkarīgās valstis pārvērtusi par savām kolonijām, apspiež šīs tautas un izmanto tās savām interesēm. — No vienas puses, visas šīs suverēnās valstis bauda atzīšanu no daudzām valstīm brīvajā pasaulē, bet no otras puses, šo tautu stāvoklis ir pielīdzināms necilvēcīgi apspiesto koloniju stāvoklim, jo šo tautu territoriju pārvaldītāji — okupanti pielieto visus tos pārvaldes veidus un līdzekļus, ko piemēro visprimitīvāko cilvēku kolonijās. Tātad mūsu cīņas veidam jāsākas ar šo triju valstu territorijas atbrīvošanu no okupantu — kolonizātoru varas un tikai pēc tam var sākties šo neatkarīgo valstu atjaunošana.

No minētā redzam, ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas stāvoklis ir pavisam īpatnējs kā no tiesiskā, tā faktiskā viedokļa, kādēļ šo triju valstu pieeja cīņai par savas brīvības un neatkarības atgūšanu stipri atšķiras no valstīm un tautām, kas minētas pirmajos divos nogrupējumos. Šo speciālo atšķirību brīvajā pasaulē uztvēruši arī mūsu labvēļi, jo parlamenti, atsevišķi valstsvīri un prese aizvien mēdz minēt visas trīs Baltijas valstis kopā. No sacītā iziet, ka mūsu kopīgā sadarbība ir ne tikai tiesiski, bet arī loģiski pamatota.

Šis izcilais fakts liek mums nemaldīgi saprast, ka cīņa par mūsu tautu brīvību visām trim Baltijas tautām jāveic ciešā sadarbībā. Pat vairāk, šī sadarbība jāuzskata par absolūti nepieciešamu. Būtu dīvaini prasīt neatkarību vienai no šīm valstīm, bet neprasīt to divām pārējām; lūgt atbalstu cīņai par brīvību vienai tautai, nepieminot pārējās divas, un nebūtu gudri apgaismot vienas šīs zemes likteni, nedarot to pašu par pārējām divām. Mūsu tautu un viņu dzimto zemju likteņi ir pārāk vienādi, pārāk cieši saistīti viens ar otru. Viena separāta akcija zināmos gadījumos varētu pat kaitēt kā vienas atsevišķas, tā arī visu triju Baltijas valstu nākotnei.

Zinot, ka politiskie pagriezieni noteiktos laika periodos mainās, mums jāparedz iespējamās varbūtības un jābūt nomodā par notikumiem, kas var nākt, un jākoncentrē spēki jau tagad. Šī darba maksimālos rezultātus varēsim sasniegt tikai trijatā: igauņi, latvieši un lietuvieši.

Latvieši ir nodibinājuši Brīvās pasaules latviešu apvienību, kas koordinē latviešu aktīvitāti visā brīvajā pasaulē. Līdzīgas apvienības ir arī igauņiem un lietuviešiem. Šīm apvienībām jāizveido šo triju tautu permanents sadarbības centrs, kas kārto visus jautājumus, kur skartas triju Baltijas valstu intereses. Šādi sadarbības centri būtu izveidojami arī pie kontinentu centrālajām organizācijām un arī atsevišķās zemēs, kur šāda sadarbība vēl nebūtu izveidota.

Trīs spēj vairāk nekā viens, un koncentrēts darbs spēj vairāk, nekā izkliedēts!

„Latvija"

Jānis Šķirmants

Apklusinātie un nomaitātie

MAKSIMS GORĶIJS (1868. — 1936.)

Maksims Gorķijs taisa apžilbinošu karjēru. Cēlies no provinces proletāriāta zemākiem slāņiem, nepilnu trīsdesmit gadu vecumā kļūst par populārāko rakstnieku Krievijā. Viņš kā centrālā figūra iziet cauri visvētrainākiem un vistraģiskākiem gadiem savas zemes vēsturē.

Jau agrā jaunībā cīņa ar nabadzību un badu Gorķiju pievērš sociālisma mācībām. 24 gadu vecumā viņš publicē savu pirmo stāstu Makars Čudra, kas gūst ievērojamus panākumus. Kopš šī laika Gorķijs nododas rakstniecībai. Vēlāk periodikā izkaisītie stāsti tiek sakopoti un izdoti divos sējumos, kuru cirkulācija īsā laikā sasniedz 100000 eks., skaitli, kuru iepriekš bija sasniedzis vienīgi Ļevs Tolstojs. Gorķijs pēkšņi kļūst slavens. Gadu simteņu maiņā viņš ir dienas varonis. Ļaudis pulcējas Odesā, galerijas priekšā, kur izstādīts Gorķija portrets. Lielo pilsētu ielās ubagi apgalvo esam Gorķija brāļi — klaidoņi, un tā ātri pildās viņu somas. Jaunieši imitē viņa apģērbu. Kad Gorķijs 1901. g. parādās Pēterpils ielās, ziņkārīgo pūlis ielenc viņu, aizsprostojot ielu satiksmi, un policijai vajadzīgs viņu glābt no entuziastiem un apbrīnotājiem.

Viņa darbus tulko svešās valodās. Viņa lugu „Dibenā" izrāda Berlīnē 500 vakarus pēc kārtas. 1902. g. viņu ievēl par goda biedru Ķeizariskā Zinātņu Akadēmijā. Tas ir ārkārtīgs notikums 33 gadu vecam rakstniekam. Bet drīzi vien vēlēšanas tiek anulētas, jo jaunais akadēmijas loceklis ir policijas uzraudzībā. Pēc šī notikuma Čechovs un Koroļenko demonstrātīvi aiziet no akadēmijas goda biedriem. Par piedalīšanos 1905. g. revolūcijā Gorķijs tiek arestēts, bet protesta demonstrācijas visā pasaulē spiež cara valdību viņu atbrīvot.

GORĶIJU ŅUJORKĀ IZMET NO VIESNĪCAS

1906. g. Boļševiku partija sūta Gorķiju uz Rietumeiropu un pēc tam uz ASV, lai ziņotu pasaulei par Krievijas revolūciju un gūtu materiālu atbalstu. Pēc ceļojuma uz Franciju viņš uzraksta pamfletu „Skaistā Francija," kurā asi uzbrūk franču valdībai par aizdevuma sagādāšanu cara valdībai revolūcijas apspiešanai. Jūsmīgi Gorķiju saņem Ņujorkā. Avīzes ievieto rakstus pirmās lappusēs ar virsrakstiem: Lielais krievu tautas rakstnieks, Krievu ļaužu sūtnis u.t.t. Bet tad piepeši morālu motīvu dēļ publikas un preses nostāja pret Gorķiju strauji mainās pretējā virzienā, kad kļūst zināms, ka viņa daiļā līdzceļotāja — talantīgā aktrise Marija Andrejeva nav viņa likumīgā sieva. Visi viņam par godu rīkotie banketi tiek atsaukti. Rakstnieki Marks Tvens un V. Hovels pagriež viņam muguru. Pusnaktī Gorķijs tiek izmests no lepnas Ņujorkas viesnīcas un spiests slepeni bēgt un glābties pie kāda drauga. — Te bija cara sūtniecības Vašingtonā pirksts. Sakarā ar šo notikumu, Gorķijs izgāž savu žulti uz Amerikas kapitālistiem rakstā „Dzeltenā velnu pilsēta."

Gorķija mešanās kreiso apkampienos izraisīja asu protesta vētru pašā Krievijā. Viņa popularitāte sāka strauji rietēt. Filosofovs, Merežkovskis un Zinaida Hippius raksta, ka divas lietas sagrāva Gorķiju: viņa slava un neprātīgā pieķeršanās sociālismam.

Gorķijs bija pret karu. Izceļoties revolūcijai 1917. g., viņš ar saviem draugiem nodibina dienas avīzi „Jaunā dzīve," kuras uzdevums ir aizstāvēt neatkarīgo kreisā spārna sociālismu. Avīze kritizē kā Kerenska, tā arī Ļeņina valdību, pēdējo nosaucot par komūnistu histeriju. Gorķijs nosoda un kritizē komūnistu vēl neredzēti brutālo izrēķināšanos un asiņu izliešanu. Ļeņina organs Gorķiju grupu, kurā tad ietilpa Kameņevs, Zinovjevs un Martovs, nosauca par sīko buržuju pļāpām. Gorķijs pretojās terroram un protestēja pret brīvā vārda apspiešanu. Viņš raksta: „Nekrīt svarā kā rokās valdība, es aizstāvu cilvēciskās tiesības to brīvi kritizēt." Boļševiku prese uzbrūk un savukārt kritizē Gorķiju kā sociālisma nodevēju.

Šis Gorķija naids pret boļševiku partiju turpinās līdz 1919. g. Tad viņš redz, ka revolūcija ir nopietni apdraudēta un var aiziet dibenā. Viņš nolemj mesties revolūcijas aizstāvju rindās. 1919. g. Gorķijs publicē rakstu „Sekojiet mums," kurā aicina inteliģenci aizmirst veco naidu un strādāt kopīgu fronti pret reakcionāriem ģenerāļiem un rietumu valstīm. Ar to viņš manto lielu labvēlību un iespaidu pie Ļeņina, ko izmanto literātūras saglabāšanai un daudzu rakstnieku, mākslinieku un zinātnieku dzīvību glābšanai kā no bada, tā arī no terrora un nomaitāšanas. Materiālā atbalsta sniegšanai gara darbiniekiem Gorķijs nodibina uzņēmumu „Pasaules literātūra," kur rakstnieki tulko darbus no citām valodām krievu valodā, tādējādi nopelnot sev iztiku, pajumti un politisku drošību. Tā dzejnieka N. Gumiļeva lietā, kas bija notiesāts uz nāvi par pretkomūnistisku darbību, Gorķijs devās uz Maskavu pie Ļeņina un dabūja labvēlīgu rezolūciju, bet nu viņš bija briesmīgi sašutis, ka Pēterpils čeka pa to laiku bija pasteigusies nāves sodu Gumiļevam izpildīt. Arī cara ģimenes piederīgos, kuri vēl bija paglābušies no cara gāšanas dienas aprīlī, Gorķijs mēģināja glābt, kādu no lielkņaziem mitinādams savā dzīvoklī un dalīdamies ar to maizes kumosā.

Krievu kultūra Gorķijam ļoti daudz parādā. Praktiski, viņš bija no 1918-21. g. vienīgi neatkarīgais publikas spēks ārpus sarkanās valdības visā Krievijā.

Gorķijs, nevarēdams panest komūnisma terrora amoka skrējienu Krievijā un pieaugošas domstarpības ar komūnistu partiju, 1921. gadā dodas labprātīgā trimdā uz Itāliju. Šī notikuma oficiālā versija ir tā, ka Ļeņins viņu komandējis uz ārzemēm „veselošanās" nolūkos. Tas tomēr Gorķija ilgo prombūtni no savas zemes pilnībā neizskaidro. Kāpēc gan viņam bija jādodas uz fašistisko Itāliju, bet ne uz savas zemes kūrortu Krimu, jo sevišķi laikā starp 1921-28. gadiem, kad komūnisma režīmam viņš bija tik ļoti nepieciešams savā zemē? Trimdā esošie krievu politiskie emigranti — rakstnieki un politiski darbinieki, kuriem bija izdevība Gorķiju sastapt trimdas artistiskā vidē, zina ļoti labi, ka viņa došanās svešumā nebija vis vājās veselības uzlabošanai. Politiskā atmosfaira komūnistiskajā Krievijā bija nepanesami nospiedoša. Gorķijs neslēpa savas rūpes par nebrīvību savās mājās, bargo censūru, pret iespiesto vārdu. Vēlāk, kad Kremlis iestājās arvien neatlaidīgāk par Gorķija atgriešanos mājās, beidzot Gorķijs arī atgriezās pie mieru un 1927. g., uz savu 60 gadu dzimšanas jubileju, sirsnīgi sumināts, atgriezās Krievijā.

Gorķija pēcrevolūcijas darbu klāsts nebija liels, un nekā to nevar līdzināt ar priekšrevolūcijas devumu. Viņa darbi ir pilnīgi retrospektīvi, un to mākslinieciskā vērtība augsta. Dažus no Gorķija pēcrevolūcijas darbiem var pieskaitīt pie viņa vislabākajiem. Piemēram, viņa „Atmiņas par Tolstoju" ir īsts meistardarbs. Pēcrevolūcijas Gorķijs skatījās pagātnē un tur meklēja iedvesmi un tematiku saviem darbiem.

Pēc Gorķija nāves 1936. g. 18. jūnijā sākās vainīgo meklēšana. Oficiālā versija Padomju Krievijā ir, ka viņa nāvē vainojami pretpadomju fašisti un to aģenti. Šī Gorķija nāves versija Pad. Savienībā tika vispāri pieņemta. Otra versija, un tā ticamākā, ir tā, ka Gorķijs nozāļots uz paša Staļina pavēli. Iemesls šai Staļina rīcībai bija tas, ka Gorķijs bija ļoti sašutis par komūnisma varmācību un terroru Krievijā un gribēja apellēt pie brīvās pasaules. Staļins baidījies no konflikta tālākas paasināšanās. Arī franču autors Marabini savā darbā „Revolūcija Krievijā" runā par Gorķija mīklaino nāvi.

Šī leģenda par Gorķija nāvi ir tikai daļa no vispārējām mistērijām Staļina laika Krievijā. Īstie fakti vēl līdz šim nav atklātībai zināmi un vēl kādu laiku nezināmi arī paliks, iekāms destaļinizācija skars arī šo mistēriju.

JO LIELĀKS TRŪKUMS, JO LIELĀKI PLĀNI

Līdz ar jauna gada sākšanos visām okupētās Latvijas rūpnīcām paziņo šī gada plānus, kas protams, atkal ir uzskrūvēti augstāki. Taču kā katru gadu, tā arī tagad rūpnīču strādniekiem režīma sasauktos mītiņos jāsolās režīma plānus pārsniegt, pie tam atkal nepilna gada laikā, parasti līdz 25. decembrim, lai tad goda pilnās dienās saražotu vēl lielu virsprodukciju. Protams, gada iecējumā būs vēl īsākas sociālistiskās sacensības dažādām partijas sanāksmēm par godu, kad arī būs jāsaražo virsprodukcija. Okupantu Rīgas laikraksti tagad ziņo par strādnieku uzņemtajām saistībām Rīgas rūpnīcās. Neviens atteikties vai balsot pret saistību palielinājumu neuzdrīkstas. Kolchozos šie režīma spaidi būs jāpieņem nākamos mēnešos līdz pavasara sējas laikam.

MINCHENĒ SLĒDZ VOICE OF AMERICA RAIDĪTĀJU

Par spīti Rietumvācijas protestiem ASV valdība nolēmusi slēgt Minchenē Voice of America garo viļņu raidītāju, kas pārraidīja programmas uz Austrumeiropu. ASV to darot pēc ietaupīšanas apsvērumiem, jo padomju valdība 1963. g., kad padomju valdība no pagājušā gada 19. jūnija vairs netraucē Voice of America raidījumus krievu valodā. Slēgtais raidītājs bija visspēcīgākais Rietumvācijā, un tas pārraidīja arī RIAS programmu Austrumvācijai, kuru tagad turpināšot īsviļņu raidītājs no Minchenes. RIAS programma netikšot ierobežota.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS · NOTĀRS

263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-6112, 2-6111.

Otto Bergmansons

Atvaļinājums paradizes pļavās

II

Droši vien, kāds no kabīnes agrākiem viesiem Amerikas pilsoņu kaŗa vēsturi šeit bija aizmirsis ar nolūku, lai dotu iespēju, to lasot, garlaikoties nākamajam šīs būdas iemītniekam.

Pēkšņi ieskanējās tālruņa zvans. Pīpene netīksmē sarāvās. Kas gan viņam šeit varētu zvanīt? Savu atvaļinājuma vietu viņš nevienam nebija darījis zināmu, lai justos netraucēts. Kad Pīpene nocēla klausuli, kādas sieviete balss angļu valodā jautāja, kā viņš jūtoties, vai viņam vēl vienmēr auksti un vai viņš jau esot peldējies?

— Kas runā? — Pīpene pārsteigts jautāja.

— Šeit Marini kundze. Ieva Marini. — Sievas balss tekoši turpināja.

— Ja jūs vēl neesat peldējies, varbūt mēs varam iet peldēties kopā. Jums taču nav bail? Redziet, jūs esat vienīgais peldēšanas entuziasts starp maniem viesiem, cik es vēroju.

— Jā, nu — es nezinu. — Pīpene apjucis stostījās. — Tāds laiks . . .

— Tātad jums bail? — viņš dzirdēja atkal Marini kundzes balsi un smieklus. Ko viņa atkal tā smejas? — errojās Pīpene. Tad viņš saņēmās.

— Bail? Nē, kundze, bail man nav. Bet šodien tāds drusku pavēss. Jā, diezgan pavēss. Un es esmu iesācis lasīt interesantu grāmatu, ļoti interesantu. Šodien ne, žēl. Bet kādu citu reizi labprāt. Vēlu jums, kundze, patīkamu peldi. —

Pīpene nolika klausuli. Nolāpīts! Pameta skatu pa logu. Lietus vēl vienmēr lija. Likās, ka lietus bija pat pieņēmies. Arī vējš kļuva spēcīgāks. Pat ar diviem virskrekliem mugurā viņš sajuta netīkamu vēsumu. Uzvilcis vēl arī žaketi un aizsmēķējis, viņš atkal paņēma aizsākto grāmatu par Amerikas pilsoņu kaŗa vēsturi. Kādu brīdi lasījis, Pīpene atjēdzās, ka no lasītā nekā nav sapratis. Viņš atsāka nupat lasīto pārlasīt vēlreiz, kad pie durvīm klauvēja.

— Iekšā! — viņš pārsteigts iesaucās.

Ienācēja bija Marini kundze ar salocītu vilnas segu rokās un baltu peldcepuri galvā. Viņa atkal bija tērpusies divdaļīgā peldkostīmā, šoreiz citā — zilā krāsā. Pīpenem arī likās, ka šis peldkostīms savos apmēros bija trūcīgāks par iepriekšējā dienā redzēto. Bet varbūt ka tas tikai tā likās. Šajā mazajā telpā, kur lietus netraucēja redzamību, viņš visu varēja skaidrāk un asāk pārredzēt nekā toreiz ārā — lietū.

— Piedodiet, ka traucēju. Ņemiet šo, — viņa sniedza Pīpenem segu, ko tas samulsis saņēma. — Es vēlos, lai mani viesi ir apmierināti. Jūs teicāt, ka jums vēsi. — Viešņa vēroja Pīpeni ar savām zilajām acīm lietišķā, bet mazliet ironiskā nopietnībā.

— Paldies, kundze. Bet tik tiešām, tas nebija vajadzīgs. — Pīpene vēl arvien turēja segu rokās.

— Ņemiet vien, gan noderēs. Siltumam. Jūs jau esat vientuļnieks. — Ap Marini kundzes pilnīgajām lūpām bija iezadzies mazliet izaicinātājs smīns. Tad viņa atplauka platā, jautrā smaidā. Viņas skats bija pamanījis Pīpenes divus virskreklus. Pīpene stāvēja nekustīgi, mazliet uz priekšu saliecies un apjucis vēroja ienācēju, burzīdams saņemto segu. Viņš saprata Marini kundzes jautrības cēloni un juta, ka pietvīka.

Viešņa pagriezās uz iešanu.

— Došos uz savu dienišķo peldi. — Pie durvīm, ar pār plecu koķeti atmestu galvu, viņa vēl nosauca:

— Ar labu nakti!

— Ar labu nakti! — attapās atņemt Pīpene, kad negaidītais ciemiņš jau bija aiz durvīm un varēja dzirdēt vairs vienīgi Marini kundzes smieklus. Tāda sieviete! Un šie smiekli! Viņš vēroja, pieplācis pie loga, kā Marini kundzes pilnīgais un vingrais augums nozuda ezera virzienā. Velna lietus! Pīpene mēģināja atkal atsākt lasīšanu, bet drīz vien šo nodarbību pārtrauca kā muļķīgu un nevajadzīgu. Pati dzīve bija pēkšņi kļuvusi daudz trauksmaināka par grāmatas uzburtajām domu ēnām, un viņš atkal un atkal kavējās atmiņās, kā Marini kundze stāvēja, runājās, sniedza segu un smējās. Šeit pat, viņa kabīnē, viņa bija bijusi tik tuvu. Viņš redzēja viņas lietus lāsēm norasojušo spēcīgo augumu, zilacaino, šķelmīgo skatu, puspavērtās pilnīgās lūpas, dzirdēja viņas izaicinātājus smieklus. Un viņš pats — ierāvies kā trusis savā alā. Ar diviem virskrekliem un žaketi mugurā drebinājās un sala. Kauns! Nē, tā nedrīkstēja nolaisties.

Nometis žaketi un steidzīgi novilcis abus virskreklus, Pīpene sāka vingrot. Pumpējās, pietupās un cēlās, grozīja vidukli, mētāja garās rokas un kājas. Tik tiešām — kļuva siltāki. Pēdīgi aizkusis, viņš vingrošanu izbeidza. Atkal uzvilka kreklu, šoreiz gan tikai vienu, un žaketi un apsēdies aizsmēķēja. Nu bija silti un labi. Ieslēdzis radio un sameklējis deju mūziku, tīksmi par jaunu atlaidās krēslā.

Bet tad atkal viņa priekšā izauga Marini kundze. Viņš redzēja viņas trūcīgi tērpto augumu, dzirdēja viņas smieklus: ņemiet vien, gan noderēs — siltumam — jūs jau esat vientuļnieks. — Un šis skats! Sasper viņu jods, kas viņai par daļu, ka es vientuļnieks! Un tieši tagad vajadzēja tam sasodītam lietum līt. Beidzot viņš devās pie miera.

Pīpene gulēja nemierīgi, pusmiegā valstoties no vieniem sāniem uz otriem, un beidzot pamodies, atskārta, ka ir nosalis. Sameklējis Marini kundzes atnesto segu un to uzklājis, viņš mēģināja aizmigt par jaunu, bet miegs, šķiet, bēgtin bēga. Pīpene atkal grozījās un svaidījās. Vienu brīdi viņam pat likās, ka kāds stāvētu istabā un smietos. Pīpene pamodās. Tas bija bijis tikai sapnis. Varēja dzirdēt, ka ārā vēl vienmēr lija. Ausa jau rīts, kad Pīpene beidzot iemiga. Trešā diena bija tāda pati kā iepriekšējās — lija. Atskaitot ēdienu reizes, Pīpene visu dienu kverņēja savā būdā. Lasīja, pīpēja, klausījās radio, uzrakstīja pāris vēstuļu. Mēģināja arī gulēt, bet miegs nenāca. Kāds dīvains nemiers viņu tirdīja. Liekas, ka viņš ko gaidīja. Bet ko gan īsti? Sāktā pašanalize atklāja, ka viņš gaida vakaru. Bet kāpēc gan? Radio laika pareģi ziņoja, ka laika uzlabošanās gaidāma ne ātrāk kā nākošās dienas priekšpusdienā. Tātad viņam nebija izredžu. Izredžu satikt Marini kundzi. Te, lūk, tā lieta! Tātad jau tiktāl! Te nu tu esi, Pīpene ironizēja pats par sevi.

Nē, šādā laikā tikpat ārā rādīties nevarēja. Vajadzēja tikai pamest skatu pa logu, lai tādam kaulu klamzakam kā viņam, jau tikai domājot vien par peldēšanos, kļūtu vēsi. Bet jo tuvāk nāca vakars, jo nemierīgāks kļuva Pīpene. Pēc vakariņām viņš saposās, uzsēja pat, nez kāpēc kakla saiti un atkal gaidīja. Sēdās un cēlās. Staigāja un atkal sēdās. Tu esi dulls! Kā tu vari domāt, ka viņa tev atkal zvanīs. Viņai taču no tevis nekā nevajag. Viņa zina, cik tu salīgs. Segu dabūji, un pietiek. Tā Pīpene pats sevi sunīja. Viņš noņēma kakla saiti, piesēdās pie galda, pīpēja un skatījās pulkstenī. Stundenis lēnām virzījās uz priekšu. Šis bija tas laiks. Jā, šis bija.

Pēkšņi viņš kā raušus piesviedās pie loga, lai vēl pēdējā brīdī notvertu Marini kundzes dzīvīgo augumu nozūdam lejā, ezera virzienā. Un viņai bija atkal cits divdaļīgs peldkostīms. Šoreiz sarkanā krāsā. Tikpat trūcīgs kā iepriekšējais. Viņš visu laiku bija cerējis un — — — tu esi svērts un par vieglu atrasts. Peldēšanas sabiedrībai nederīgs. Liekas, ka kāds tepat kur blakus ņirdza. Nē, tā kaut ko viņš savā mūžā vēl nebija piedzīvojis. Tas bija pazemojums, apvainojums! Un galu galā — tas viss taču bija tikai tauku jautājums. Tāda nekrietnība!

Nu, paga! Kaut kas bija jādara, bet kas? Viņš griezās kā vilciņš pa kabīni un, pašam nemanot, jau bija norāvis žaketi un kreklu. Vēsuma viņš vairs nejuta, bet gan dīvainu tvīksmi un karsmi. Arī bikses jau bija norautas, un Pīpene savā, turpat sešu pēdu garajā augumā, drīz vien stāvēja pilnīgi kails kabīnes vidū. Gaŗš, stiegrains klamzaks, drusku uz priekšu salīcis. Vēl brīdis, un viņš jau rakājās savā ceļa somā, līdz atrada un izvilka vēl neskartu pudeli sauļošanās eļļas, un sāka steidzīgi ierīvēties visā augumā. Eļļa spīdēja un pilēja, un pudele drīz vien bija gandrīz tukša. Atlikumu vēl ielaistījis sev matos, Pīpene uzrāva peldbikses, pasita dvieli padusē, ar ierastu kustību sakārtoja acenes uz deguna, un vienā lēcienā bija no kabīnes ārā.

Gaŗiem kampieniem viņš joza pa lietu uz peldētavas pusi. Kad Pīpene sasniedza peldētavu, viņš tur neviena peldētāja neredzēja. Kā arvien vējainā laikā, tur kaut kas, viļņiem šļācot, čīkstēja un klaudzēja, bet peldētavas iežogojumā neviens nepeldējās. Noglabājis dvieli starp dēļiem tuvējā būvmateriālu kaudzē, lai tas nesalītu, Pīpene sāka vērīgāk raudzīties cauri mitrajiem aceņu stikliem ezerā. Nu, tur jau viņa bija! Kā tad! Jardus simt piecdesmit ārpus peldētavas ezerā. Balto peldcepuri varēja pa gabalu labi redzēt. Mierīgiem vēzieniem saskatītā peldētāja peldēja nelielas saliņas virzienā, kas pēc Pīpenes vērtējuma bija apmēram trīs simt jardu no krasta ezerā. Tiešām lieliska peldētāja tā Marini kundze! Pret šādu varēšanu Pīpenem bija cieņa. Arī viņš pats prata peldēt diezgan labi un dziļumā jutās drošs. Labā laikā un siltā ūdenī, gabals līdz saliņai un atpakaļ arī viņam būtu pilnīgi pa spēkam. Bet tagad?

Ezers auksti viļņoja. Un viļņiem bija putu cepures — baltas un spurainas, bet izvēles nebija. Viņš atkal sajuta sevī to pašu dīvaino tvīksmi un karsmi, ko pirmīt.

Spēcīgi sarīvējis plecus un krūtis, Žanis Pīpene brida ezerā ar tāda cilvēka sejas izteiksmi, kas gatavs drīzāk mirt, nekā atteikties no nodomātā. Iebridis līdz krūtīm ūdenī, viņš vēlreiz sakārtoja acenes, lai būtu drošs, ka tās nenoslīd, jo bez acenēm viņam šādā pustumšā laikā būtu grūti ko saskatīt. Tad Pīpene laidās peldus.

(Nobeigums sekos)

Jaunu atziņu meklējumi

L.H.Z.A. RAKSTU KRĀJUMS II. REDIĢĒJIS JANIS SILIŅŠ, ŅUJORKĀ 1963.

Amerikas latviešu humānitāro zinātņu asociācija savu pirmo rakstu krājumu publicēja jau 1957. g. Tikai 1963. g. beigās atklātībā parādījās šīs asociācijas otrs rakstu krājums. Tas norāda, ar kādām grūtībām jācīnās, lai šādu publikāciju varētu iedzīvināt. Diemžēl, redaktors J. Siliņš nav pievienojis ne priekšvārdus, ne pēcvārdus, kur viņš varēja raksturot šīs grūtības un līdz ar to atstāt mūsu trimdas kultūras vēsturei vērtīgus datus.

Šis otrs rakstu krājums apmēros mazliet kuplāks, gan iespiests sīkajiem burtiem, toties ārējais ietērps glītāks nekā pirmajam. Organizācijas nosaukums mainīts, svītrojot Amerikas vārdu, līdz ar to organizācija kļuvusi plašāka, aptverot arī citus kontinentus. Derēja arī zinātņu asociācijas vietā teikt zinātnieku asociācija, vai vēl labāk — apvienība.

L.H.Z.A. -s II rakstu krājumu ievada J. Siliņa raksts Personālais un funkcionālais cilvēks. Autors norāda uz to, ka cilvēku var apskatīt vai nu no personālā aspekta kā brīvu būti, vai no funkcionālā — vienīgi kā funkciju kompleksu, ar vārdu funkcija apzīmējot norises un rosības, kas vērstas uz kādu veikumu vai uzdevumu. Šis otrs skatījums sāk dominēt mūsdienu dzīvē un zinātnē. Līdz ar to sāk arī izzust klasiskais ideāls par harmonisku personību. Šīs depersonālizācijas un kollektīvisma tendences vērojamas ne tikai Pad. Savienībā, bet arī brīvajās demokratijās kā technoloģiskā laikmeta attīstības sekas Uz to norāda arī prof. P. Jurevičs kādā savā rakstā, līdz ar to atzīmējot, ka mūsu kultūras dzīvē vēl saglabājušās vērtīgas tradicijas, kas ļauj mums dzīvot veselīgākā gaisotnē. Mūsu laikos ļoti lielu nozīmi ieguvušas masas, kā to pasvītro spāņu filozofs un vēsturnieks Hoze Ortega i Gassets savā grāmatā „Masu sacelšanās". Ar to saistītās problēmas esmu iztirzājis savā rakstā „Mūsu laikmeta garīgie vaibsti" (Universitas, 1962. g.).

V. Klīve savā īsā rakstā Reliģiskā sprieduma saturs, pamatojoties uz vairāku amerikāņu teologu pētījumiem, pasvītro atšķirību teoloģiskās valodas starpā un līdz ar to norāda uz jaunu pieeju reliģisko spriedumu apstiprināšanai.

Ļoti plašs un pamatīgs ir Edg. Andersona raksts Pirmie kurzemnieku sakari ar Rietumindijas salām. Parasti 1654. g. ieskata par Kurzemes hercogistes koloniālās aktīvitātes sākumu, bet jaunākie pētījumi norāda, ka jau hercogs Frīdrichs 1627. g. interesējies par koloniju dibināšanu un 1634. g. pirmoreiz nodibināja kurzemnieku koloniju Tobago salā. Uzglabājušies arī dati par kurzemnieku kuģiem Rietumindijas rajonā 1645., 1649. un 1653. g. Tātad Kurzeme šai ziņā ir aizsteigusies priekšā Dānijai, Brandenburgai, Zviedrijai un Skotijai.

Hercoga Jēkaba ārpolītiku plaši iztirzā A. Berķis. Šīs polītikas mērķis bija iegūt Kurzemes pilnīgu neatkarību no Polijas, iegūt Vidzemi un izveidot koloniālu valsti. Viņa kļūda bija paļaušanās uz neitrālitātes līgumiem un nepietiekama interese par spēcīgas armijas izveidošanu. Zviedru iebrukums Zemgalē, hercoga arestēšana un deportācija uz 2 gadiem parādīja Kurzemes vājumu, un tā pazaudēja savu ietekmi.

Tālāk seko H. Biezā raksts Zviedru valdības cīņa pret latviešu zemnieku pagāniskām precību tradicijām. Autors sīkāk iztirzā zviedru ģen. - gubernātora Ērika Dālberga 1699. g. 17. novembrī izdoto likumu, kurā paredzēti smagi sodi pret laulību pārkāpšanu un pret dzimumu sakariem ļoti tuvu radinieku starpā. Te pamatā bijušas ļoti senas latviešu pagāniskās paražas, pret kurām jau cīnījušies jezuīti, vēlāk arī krievu valdība.

B. Jēgers raksta par Manceļa Postillas pirmo izdevumu un, salīdzinot vairākus saglabājušos eksemplārus, secina, ka ir pastāvējuši vairāki pirmā izdevuma varianti, par ko līdz šim nebija ziņu.

Tālāk Elza un Rūdolfs Driļļi iepazīstina ar jaunu valodas pētīšanas metodi, tā saucamo informācijas teoriju, un demonstrē šīs metodes lietošanu, salīdzinot 7 latviešu rakstniekus no šīs teorijas viedokļa. Raksta uzdevums ierosināt jaunos latviešu valodniekus pievērsties nopietnākiem latviešu valodas pētījumiem.

J. Bičolis iztirzā jautājumu par variantu dažādību latvju dainās. Izrādās, ka dominē dainas ar 1—3 variantiem. Bez tam autors ierosina dažus korriģējumus līdzšinējā dainu pētīšanā par vietu skaitu, no kurām dainas iesūtītas, par šo vietu territoriālo izplatību un cilvēka atmiņas robežām, līdz ar to par tautas dziesmu saglabāšanās robežu.

Sevišķi interesants un vērtīgs ir Juŗa Veidemaņa pētījums Latviešu sadzīves vērtības Amerikas lielpilsētā, kur pamatā ir viņa doktora disertācija, dati savākti Milvokų latviešu kolonijā. Šai rakstā plaši atspoguļojas šīs kolonijas dzīves aina: gan viņu sabiedriski saimnieciskie apstākļi, izglītības līmenis, viņu sabiedriskie, nacionālie un tikumiskie uzskati, kā arī viņu ģimenes dzīve. Spilgti izpaužas viņu individuālisms, norobežošanās ne tikai no amerikāņu sabiedrības, bet arī vājā piedalīšanās pašu latviešu sabiedriskos pasākumos. kas apdraud viņu pastāvēšanu kā latviešu vienībai. Būtu ļoti apsveicami, ja ar laiku rastos līdzīgi pētījumi par citām kolonijām.

Rakstu krājumu noslēdz K. Ielejas raksts Lielupes ūdensceļš no 10.—16. g. s. Lielupe minēta jau arabu un zviedru dokumentos. Vācu krustneši sāka apkaŗot Zemgaļu ostu Livonijas ordeņa laikā (pareizi gan būtu jāsaka Zobenbrāļu ordeņa laikā). Sakarā ar to laikā no 14.—16. g. s. Lielupe nav pieminēta, bet gan sākot ar Kurzemes hercoga valsts nodibināšanu.

Kā redzams no šī rakstu krājuma īsā satura raksturojuma, te ir liela tematu dažādība, līdz ar to katrs varēs atrast kaut ko, kas viņu speciāli interesē. Vislielāko interesi izraisīs Dr. J. Veidemaņa un Dr. J. Siliņa apceres.

N. Vīksniņš

MĀKSLINIEKA AICINĀJUMS

Atsaucoties DV apvienības Ņujorkā aicinājumam ziedot nama iegādei Latviešu sabiedriskam centram Ņujorkā, kur būtu iespēja arī iekārtot kopīgas un atsevišķu mākslinieku gleznu izstādes, gleznotājs Jānis Cielava dāvina paliela formāta ainavu, kur attēlota ražas novākšana. J. Cielava aicina arī citus Ņujorkas un apkārtnes gleznotājus atsaukties šai līdzekļu vākšanas akcijai, dāvinot savus darbus šim mērķim — Latviešu sabiedriskās un kultūras dzīves centra radīšanai Ņujorkā.

Jānis Sarma

NAV MĒRA

Mums paliek sveša zeme, mežs un pļava,
Un koks ikviens, un puķe viņa ēnā,
Un upes viļņojuma gaita lēnā,
Mums sveša katra lieta, mūsu tā vai sava.

Viss, viss ap mums, ko ietveŗ mūsu skats,
Ir svešas pasaules un citas gaismas radīts,
Tik šķitums vien, ka savu domu vadīts,
Šai pasaulē ir cilvēks valdnieks pats.

Vien īsu brīdi valdzina mūs daudzo lietu malds,
Ikviens tad steigā prom no lietām rauts,
Tām mūžam piederēt, tas nav nevienam ļauts:
Ikvienu mīlētāju pievīļ dzīves dzīŗu galds.

Pat to, ko lietu pasaulē reiz izcietām,
Ne uzminēt, ne attēlot nevienam,
Un kad ar mūžību mēs beidzot saites sienam,
Nav mēra tam, ko tad sev iegūstam.

Kārlis Upatnieks

GARA APLIECINĀJUMAM VELTĪTS MŪŽS

JAŅA SARMAS 80 MŪŽA GADI.

Šī gadā 21. februārī Jānis Sarma atskatīsies uz 80 mūža gadiem. Tā ir ļoti reta parādība, kad rakstnieks savu radošo kvēli var aiznest līdz tādam gadu skaitam.

Jānis Sarma, īstā vārdā Jānis Kalniņš, dzimis 1884. g. Zemgalē, Vecsaules pagasta Spoļnieku Ruģeļos kā saimnieka dēls. Pēc pagasta skolas nāk 4 gadi Bauskas pilsētas skolā, vienā klasē ar Edv. Virzu. Pēc tam 1902. g. vasarā viņš mācās Vecsātu zemkopības skolā. Bet dzīves praktiskās intereses viņu nesaista. Jau pilsētas skolā intensīvi rosās garīgā darba tieksmes, un, to mudināts, no 1903.—1904. g. mācās Cēsu paidagoģiskos kursos, iegūdams skolotāja tiesības draudzes skolās, pilsētas elementārskolās un proģimnazijās.

Pa šo laiku ir notikusi arī izšķiršanās par savas dzīves sūtības piepildīšanu — kļūt māksliniekam. No 1904. — 1908. g. ilgst viņa mācekļa gadi: 2 Blūma mākslas skolā Rīgā. 1 Madernieka un 1 Boļšakova studijā Maskavā. No 1912.—1915. g. Sarma ir elementārskolas īpašnieks un pārzinis Rembatē, Rīgas apriņķī. Šinī pašā laikā 2 gadi (1913.—1915.) viņš vēl papildinās Rīgas pilsētas mākslas skolā, ko vada V. Purvītis. Pirmā pasaules kaŗa laikā, no 1915. —1916. g., būdams latviešu bēgļu skolas skolotājs, pats mācās Penzas mākslas skolā un 1916. g. to beidz ar diplomdarbu skulptūrā. No 1916.—1918. g. ir apgādes un aprūpes, resp. administrātīvais virsnieks (sanitārajā nozarē) Rīgā, Cēsīs, Jaunpiebalgā. Sākot ar 1919. g. nepārtraukti līdz 1940. g. — zīmēšanas skolotājs Bauskas valsts vidusskolā (līdz 1929. g., kur mācīja arī latviešu valodu) un Daugavpilī 1. valsts ģimnazijā. Šinī laikā rosīgi darbojies līdz mākslas dzīvē uz vietas un Rīgā. Zūdot Latvijas patstāvībai, 1940. g. apmetas savās lauku mājās Lielvārdē un nododas tikai literārajam darbam līdz emigrācijai uz Vāciju 1944. g., nokļūstot franču zonā Ebenveilerā, kur strādā par skolotāju latviešu ģimnazijā. 1951. g. izceļo uz Austrāliju, turpina ražīgu literāro darbu un piedalās latviešu kultūras saglabāšanas centienos.

Mākslinieka talantu kā tādu pieņemam par Dieva dotu jeb iedzimtu, bet vai tas spēj izlauzt sev ceļu, atkarās no daudziem apstākļiem, it sevišķi no dzimtas gara potences rakstura un spēka, kuŗa lokā aug nākošais mākslinieks. No tiem nedaudziem autobiografiskiem datiem, ko iepinis savos darbos, savus vecākus un mājas apstākļus viņš notēlojis romānā Kalnakūļu Vikta. Tēva portretējumā gaiši parādās spēcīgas garīgās dzīves vaibsti kā stipras ētiskas personības pazīme. Tēva raksturs noteikti ir labvēlīgi ietekmējis Jāņa Sarmas garīgās pasaules ievirzi. Uz garīgo spēku stiprumu un cildenumu norāda arī tas, ka vispār Sarmu dzimtā ir bijusi tieksme izjust Latvijas dabas skaistumu.

Dabas mīlestība būs noteikusi arī viņa talanta ievirzi — kļūt par gleznotāju, tikai studiju pēdējā posmā pievērsies tēlniecībai. Nav nosakāms, kas viņu tam pamudinājis. Varbūt blakus glezniecībai vienmēr ir gājusi interese arī par skulptūru. Bet tas nav svarīgi. Svarīgi gan tas, ka dabas tuvums un mākslas studijas pavedināja viņu uz meditāciju. To var pieņemt par viņa trešo talantu — noslieci uz filozofiju, lai arī šinī virzienā atklātu aktīvitāti nav izpaudis. Bet šī ievirze viņu no tēlotāja krāsām un līnijām noveda pie rakstniecības. Sarma pirmo dzejoli uzrakstījis 1914. g., bet pirmo stāstu, kas iespiests 1928. g., — 1919. Tātad interese izteikties arī literātūrā būs gājusi blakus mākslas studijām un meditācijai. Filozofisko interešu nopelns būs tas, ka tās viņu pamudināja pievērsties vēsturei, resp. vēsturiskām personām; un pirmais stāsts ir par Spinozu.

Bez minētā stāsta, kas nevienā grāmatā nav uzņemts, Sarmam ir tikai divi stāsti par vēsturiskām personām, kas dzīvojušas ārpus Latvijas, — par Rafaelu (Ars Amandi) un epizods no Leonardo da Vinči dzīves (Draudzība), ja neskaita trešo — par teiksmaino antiko tēlnieku Pigmalionu (Antiks stāsts). Visi šie stāsti grāmatā Gadsimteņi.

Latvijas dabas un kultūras izaudzināts, viņš pievēršas savas tautas vēsturei, dodams gan senāko, gan jaunāko laiku tēlojumus un vēsturisku personu portretējumus. Te parādās visi atmodas laika redzamākie darbinieki — Kr. Valdemārs. Fr. Brīvzemnieks, Kr. Barons, Auseklis, Pumpurs u. c. Visiem šiem tēlojumiem liela kultūrvēsturiska nozīme un vērtība. Laikmets — no nedzīviem vēstures dokumentiem — parādīts mākslinieciskā gaismā, top par dzīva un spraiga tautas gara manifestāciju. Reljefi notēlotās ainas dod iespēju jaunākajām paaudzēm iedzīvoties un izjust tā laika latviešu vēsturiskās gaitas pagriezienu uz sevis kā tautas apzināšanos un aktīvu izpausmi. Šie tēlojumi visnotaļ vērtīgi mūsu trimdas jaunatnei, lai labi saskatītu to ideālu vērtības, par kurām tauta uzsāka cīņu. Visplašāk atmodas laikmets notēlots romānā Negantnieks ar Auseklī centrā, bet atsevišķi tēlojumi sakopoti grāmatā Vīru valoda.

Varētu domāt, ka, dzīvojot tuvu dabai, rakstnieka darbos parādīsies plaši un vareni dabas tēlojumi. Tā nav. Tie parādās ne vairāk kā logāts kādai situācijai. Literārajos darbos Sarma visnotaļ pievēršas tikai cilvēkam. Izjūtot dabas pievilcību, meditējot un prātojot, viņš pievēršas cilvēkam un viņa liktenim. Viņš meditē par cilvēka attiecībām ar dabu, ar visumu, bet, galvenais, ar to „dabu", kas mīt katrā cilvēkā un kuŗu cilvēks pats vismazāk pazīst, saprot un apzinās.

Sarma domā, ka rakstnieka uzdevums ir attēlot cilvēka vienreizības traģisko skaistumu mūsu senču dēļ, no kuŗiem esam saņēmuši tautas garu, kas ir pamati katra atsevišķa individa personības izveidošanai. Eksistence dzīvē jāapzinās kā savas personības augšana gara spēkā.

Dzīves un mākslas skatījumā nostājoties uz tādiem filozofiskiem pamatiem, viņš tomēr nekur tos savos darbos tieši nepauž, tikai tēlo apstākļus un situācijas. Ja viņa doma reizēm parādās, tad tā organiski saistās ar tēlotām personām, nekur ne-

(Nobeigums 6. lpp.)

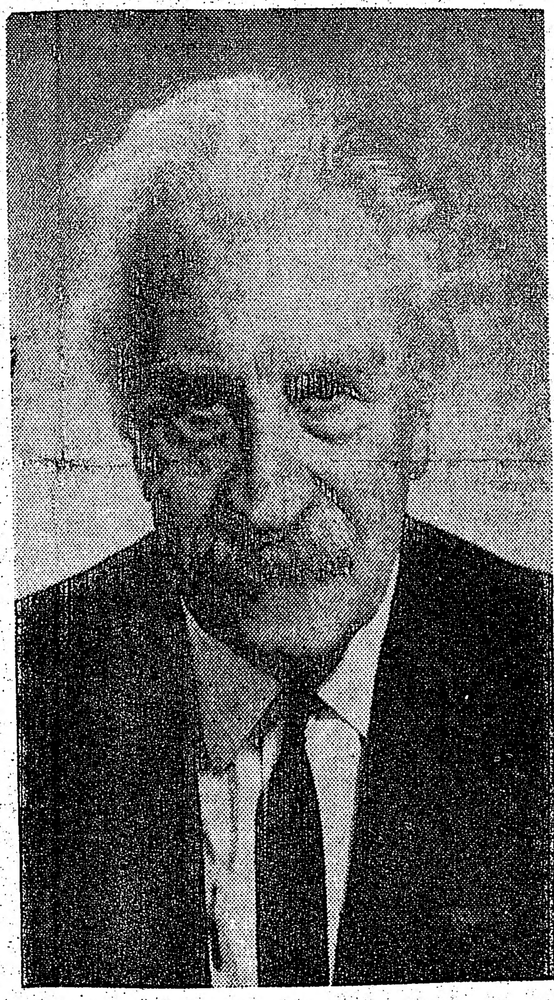

Gavilnieks J. Sarma.

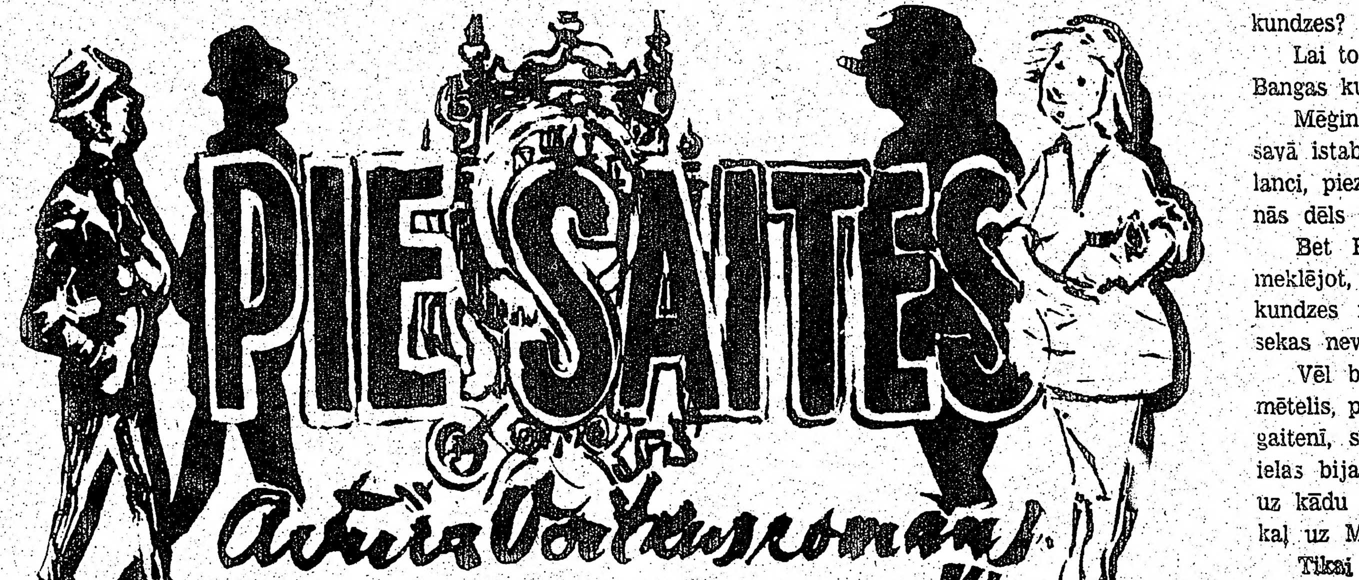

(24. turpinājums)

Ronalds pamodās ļoti vēlu. Īstenībā viņš nemaz nezināja, cik vēlu, jo istabā bija bieza krēsla, bet mājā valdīja dziļš, smags klusums. Minūtes desmit pagāja, kamēr viņš iedomāja, kur atrodas un kā te nokļuvis. Attapies viņš vienā mirklī bija sēdus, bet iekungstējies tūlīt atslīga atpakaļ. Straujā kustība sadzina galvā asinis, un kakls un pazode nejēdzīgi iesāpējās. Ronalds piedūra roku kaklam un gandrīz iekliedzās: tas ne tikai visāpēja, bet pavisam vairs nelikās viņa paša kakls. Viņam bija stiegrains, parasts vīrieša kakls, bet šis, kam bija pieskārusies roka, likās uztūcis un nejēdzīgi liels un mīksts.

Roka taustīdama pārslīdēja pasmakrei, un nobīlis auga,

Uz ielas dega spuldzes, tā kā pietika gaismas, lai sameklētu elektrības slēdzi. Ronalds paskatījās rokas pulkstenī. Tas rādīja dažas minūtes pāri septiņiem. Viņš, tātad, bija gulējis gandrīz trīs stundas. Pie pretējās sienas bija zems spogulis un tā priekšā tualetes galdiņš uz kuŗa stāvēja dažādas kārbiņas un pudelītes.

Ronalds bija garīgi sagatavojies, ka no spoguļa tam pretim raudzīsies satūkusi, slima seja, bet tas, ko viņš ieraudzīja, bija vairāk, kā pat norūdīts, turpat četrdesmit gadu vecs vīrietis spēj panest. Daudz viņš par ārstniecības lietām nezināja, bet skaidrs bija tas, ka šāds pampums nevarēja celties no sastrutojuša zoba! Tam vajadzēja būt kaut kam daudz briesmīgākam.

Iztaustījis un izspaidījis satūkušās vietas — katrs pieskāriens neganti sāpēja, — Ronalds atsēdās uz gultas malas un domāja.

Viņš bija slims — tik tālu tas bija skaidrs. Arī tas bija skaidrs, ka slimība tam uzbrukusi visnepiemērotākajā brīdī, un ka viņa stāvoklis pašreiz bija ļoti muļķīgs.

Bet šie kailie, neapšaubāmie fakti jautājumu neatrisināja. Un tas bija skaidrs un nepārprotams: ko tagad darīt?

Vispirms jau vajadzēja ārsta. Bija jāzina, kas viņam vainas, vai ir cerības izārstēties, un cik viņam vēl atlicis laika dzīvot.

Bet kurp lai viņš sauc ārstu? Šeit — pie Bangas kundzes? Jeb uz viesnīcu?

Lai tomēr kā — tāds, kā viņš tagad izskatījās, viņš Bangas kundzei nedrīkstēja rādīties.

Mēģināt sameklēt Dr. Maketu? Lūgt, lai tas ielaiž savā istabā, izsauc ārstu, sarunā slimnīcu, dabū ambulanci, piezvana mātei un izstāsta tai, kādās nepatikšanās dēls nokļuvis?

Bet Ronalds nezināja Konrāda istabas. Konrādu meklējot, viņš tikpat labi varēja nejauši iekļūt Bangas kundzes istabā. Tas varēja radīt pārpratumus, kuŗu sekas neviens nespēja pārredzēt.

Vēl bija viena izeja: bēgt. Priekšnamā bija viņa mētelis, pārējās drēbes bija tepat. Viņš varēja izlavīties gaitenī, sameklēt virsdrēbes un tad laisties lapās. Uz ielas bija taksometri, un tālākais būtu vienkārši: prom uz kādu slimnīcu pēc zālēm un tad ar paša auto atpakaļ uz Montrealu.

Tikai — tas tad nozīmētu, ka viņš te bijis pirmo un arī pēdējo reizi. Bez tam — vai tik sirgs cilvēks, kā viņš pašreiz, maz drīkstēja viens doties tik tālā un grūtā ceļā?

Bet ko tad?

Ronalds par jaunu atlaidās gultā, salika rokas uz krūtīm un vai desmito reizi domās pārcilāja un atkal atmeta jau vairākkārt noraidītās idejas. Domājot acis slīdēja pāri griestiem, gar sienām, īsu brīdi pakavējās pie skaistumkopšanas ierīcēm spoguļa priekšā, lai tad staigātu tālāk un beidzot apstātos pie sienas drēbju skapja durvīm. Tās bija pusvirus, un aiz tām redzēja rindā sakārtos Elīnas tērpus.

Ronalds nenocietās. Viņš vēlreiz piecēlās un piegāja skapim. Pretī sitās tā pati smarža, kas viņu bija apreibinājusi jau ienākot istabā, tikai tagad daudz koncentrētākā veidā. Ronalds pārlaida roku maigajiem, zīžainajiem audumiem, un sirdī ieskanējās kā Ziemsvētku eglītē iekārtais stikla zvaniņš. Aizmirsās sāpes, aizmirsās slimība, bet palika tikai viņa lielā mīlestība un Elīna.

Viņš dziļi ievilka elpu, ātri atskatījās, vai tomēr kāds viņu nevēro un piekļāva vaigam kāda tērpa stūri.

Spiediens, laikam, bija izdevies par dedzīgu, jo vaigs iesāpējās tik nelietīgi, ka rožainais sapnis par mīlestību izplēnēja kā pienenes pūkas pēkšņi pārskrejošā vēja pūsmā, un pāri palika rūgtā īstenība — sapampusē pasmakre, nezina, ko tagad darīt un rokā kāda salietāta sieviešu tērpa stūris.

Ronalds atlaida sažņaugtos pirkstus un ļāva tērpam atslīdēt atpakaļ vecajā vietā.

Ko darīt?

Bija taču tikai viena iespēja — iet, meklēt Bangas kundzi, izlūgties piedošanu par sagādātajām neērtībām, atvadīties, lūgt pasveicināt Elīnu, doties uz viesnīcu, dabūt ārstu un braukt mājā.

Ronalds nopūtās un aizvēra skapja durvis.

Pār krēsla atzveltni bija noliktas viņa bikses, uz galdiņa pie gultas atslēgas un naudas maks ar dokumentiem. Apģērbis bikses, viņš naudas maku un atslēgas ieslidināja svārku kabatās, bet svārkus pašus pagaidām atstāja uz krēsla, dzīvoklī bija silts, pietika ar adīto kamzoli, ko māte tam prombraucot bija uztiepusi.

Sakārtojies, Ronalds devās gaitenī. Viņš cerēja, ka Bangas kundze būs vai nu virtuvē vai dzīvojamā istabā.

Bet gaitenī bija tumšs un kluss. Visā dzīvoklī nedzirdēja nevienas skaņas. Ronalds aiztaustījās līdz dzīvojamai istabai un iededza tur elektrību. Šeit valdīja postaža. Gaiss bija dūmu zils, uz galdiņa gulēja trīs pusē izdzertas, viena apgāzta un divas iztukšotas glāzes, trīs tukšas viskija pudeles, bet uz grīdas ap galdu neskaitāmas limonādes pudeles.

Piecas glāzes? Pēc Ronalda aiziešanas, šeit, tātad, bijuši vismaz divi viesi.

Mazliet neapmierināts un izbrīnījies Ronalds turpināja apgaitu. Tā kā dzīvojamā istaba bija gaiteņa galā, viņš atgriezās gaitenī un gāja no durvīm pie durvīm, pieklaudzināja, nogaidīja, vai kāds neaicinās atvērt, bet kad tas nenotika, atvēra pats un ieskatījās istabā.

Dzīvoklis bija tukšs.

Bangas kundze un Konrāds viņu bija atstājuši vienu.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

14. Gaujas gaidu un 72. Rīgas skautu vienību 13. gada svētkos DV apgāda vadītājs J. Šmits pasniedz grāmatu velti 14. Gaujas gaidu vienības vadītājai M. Vilkai. Foto JAK

Latviešu nams

Latviešu nams ir neapšaubāmi liels patriotisks pasākums. Izraudzītais īpašums ir tāds, kas varēs apmierināt visas mūsu prasības. Lai to panāktu, šai pasākumā jāpiedalās visiem latviešiem. Tas vajadzīgs tādēļ, lai mēs zinātu, cik liels ir mūsu nacionālo centienu atbalstītāju spēks.

Līdzšinējā naudas vākšanas prakse ir pierādījusi, ka viens otrs vēl kavējas pielikt roku kopīgā darbā. Zīmīgi, ka tie ir tādi, kam materiālie apstākļi nesagādā nekādu problēmu kaut vai vienas akcijas iegādē.

Nepārmetīsim nevienam, bet cerēsim un ticēsim, ka šie tautieši vēlreiz pārdomās savu latvisko stāju. Lūgsim viņus to darīt, lai mūsu spēks būtu vienots un varens.

Taču būtu jāatzīst, ka tā būtu nelaime, ja mēs, tie, kas esam ieguvuši brīvajā Latvijā labu izglītību, paliktu vienaldzīgi nacionālo pienākumu pildīšanā.

Latviešu namā būs skola, kur sagatavos mūsu paaudzei maiņu, kas nesīs Latvijas ideju, latviešu valodu un latvietību zem Latvijas karoga nodot nākošām paaudzēm. Tā būs skaistākā un vērtīgākā dividende, ko mēs droši varam cerēt saņemt par tanī ieguldīto naudu. Ja arī tā būtu vienīgā peļņa, ko mēs saņemtu par ieguldīto kapitālu, tad tās dēļ vien ir vērts piedalīties Latviešu nama atbalstīšanā.

Bet, ja kāds tomēr teiktu nē, tad šāda neapzinīguma un vienaldzības priekšā tautietim būtu vēlreiz jāpārbauda sava sirdsapziņa un jāatbild uz jautājumu par to, vai viņš vairs ir latvietis. Bet, nenonāksim līdz šādas izšķiršanās robežai. Latvijas idejas dēļ, kuŗu, es ticu, mēs šodien vēl visi nesam savās sirdīs, un tāpat mūsu bērnu dēļ piedalīsimies visi Latviešu nama celšanā. Ja mēs tā darīsim, tad Latviešu nams būs stalts un varens.

J. Preisbergs.

TAUTAS DEJU SACENSĪBAS KANADAS DZIESMU SVĒTKOS

PIETEIKUŠIES JAU 554 DZIEDĀTĀJI

Pagājušajā IV Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas sēdē A. Bāliņš ziņoja, ka sastādīta programma tautas deju lieluzvedumam. Tajā uzņemtas dejas: Sudmaliņas, Jandāls, Enģelītis, Pāŗu deju virkne, Ekuseze, Kamoliņš, Maģais dancis, Jautrais pāris un Krusta kazāks. Trīs solo dejas sniegs labāko vietu ieguvēji sacensībās, vai arī tautas deju grupas, kas atvedis sevišķi vērtīgu „ciema kukuli", — tas varētu būt, piem., deja kokļu pavadījumā v. c.

Pirmā daļā paredzēts arī bērnu tautas deju grupas uzvedums ar 3 dejām — Jautro viju, Pāŗu deju un Ačkupu. Pēc sacensībām rīkos pārrunas par tautas dejām un dejošanu, kas nepieciešams zināt tautas deju kopu vadītājiem trimdā.

No koŗiem vēl pieteikušies Toronto Sv. Jāņa draudzes koris — diriģents J. Barušs, Longailendas sieviešu ansamblis ar vadītāju J. Balodi, Kolorado Springa apvienotais LB koris — dir. komponists V. Ozoliņš, Detroitas latv. koris — diriģ. R. Zuika, Hamiltonas LB jauktais koris — diriģ. I. Sakss. Toronto Dainas koris — diriģ. J. Pālens, vīru koŗa Viesturs Toronto kopa un vīru koris Junda no Montreālas — diriģents D. Vītols. Pavisam līdz šim pieteikušies 15 koŗi ar 554 dziedātājiem.

Koŗiem arī jau izsūtīts pirmais apkārtraksts un nošu krājumi. Saņemta vēstule no profesora A. Ābeles, kurā viņš paziņo, ka nevar uzņemties IV dziesmu svētku goda virsdiriģenta amatu.

Nākošā sēdē 28. februārī lems par mākslas un filatelijas izstādēm.

ns.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel.: 463-2667

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATBALSTIET RADIO KUĢI!

Nesen lasīju jūsu laikrakstā par lielo ALJAs projektu — baltiešiem iegādāties radio kuģi.. Manuprāt, „Daugavas Vanagi" varētu stipri šo projektu atbalstīt cīņā par brīvu Latviju.

M. D., Linkolnā, Nebr.

Alma Bumbure ar sakrātiem 200 sudraba 50 centiem iegādājas vienu akciju Toronto Latviešu namam. Foto JAK

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 18 Murellen Crs, Toronto 16, Ont., tālr. PL 9-8076.

● TLTA populāri zinātnisko lekciju ciklā kā 14. sarīkojumā paredzēts diskusiju vakars par tematu: „Preses nozīme un uzdevumi trimdā". Diskusijas vadīs LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, un tās notiks 25. februārī, plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Minētā cikla nākošais 15. referāts paredzēts 10. martā, pl. 8 vakarā. Referēs prof. V. Burkevics par tematu „Cilvēks, metalli un modernā burvība".

● TLB valde rīko mākslinieka O. N. Grebžes gleznu izstādi viņa Richmond Hill studijā, 47 Pemberton Cresc. N. Izstādes atlikums novēlēts par labu Latviešu nama akciju iegādei. Izstādi atklās 16. februārī, plkst. 2 dienā nama komitejas priekšsēdis E. Skobe. Izstāde būs atvērta arī nākošā nedēļas nogalē 22. un 23. februārī, no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā. Izstādes apmeklētājiem noorganizēts arī transports no Yonge un Steela autobusa gala punkta līdz izstādes vietai un atpakaļ, dežūrēs vairākas auto mašīnas. Interesenti var iepriekš sazināties pa tālruni TU 4-1061.

● Māc. A. Lūsis sarakstījis jaunu grāmatu par Jēzus dzīvi: „Redziet, kāds cilvēks — redziet, kāds Dievs", izmantojot jaunākos vēstures pētījumus un evanģelija avotus. Kāds tautietis grāmatas izdošanai piedāvājis $ 1.500,- bezprocentu aizdevumu.

● Latviešu nama komitejas adrese sarakstei un naudas un čeku pārsūtīšanai pa pastu ir: Latviešu nama komiteja (Latvian House Committee), 51 Lewis St., Toronto 9, Ont. Arī čeki nama akciju iegādei rakstāmi uz Latviešu nama komitejas vārda.

● Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes svētdienas skolas audzēkņi 1963. gada rudens posmā „sava krēsliņa iegādes" kollektē saziedojuši $ 119,96, bet misijas darbam Filipīnu salās $ 15,-. Svētdienas skolas grāmatu galds devis $ 26,- lielu atlikumu. Dievnama celšanas fondam svētdienas skolas audzēkņi Leonards un Nora Turkevici nodevuši savu krājkasītes saturu $ 11,28.

● TLB dāmu komiteja konstruējusies šā: priekšniece Lolita Maskoviča, viņas vietniece Otīlija Vietniece, mantziniece Margita Kampe, sekretāre Anita Grantiņa, kasiere Lilija Eizerte un darbu veicinātāja Edīte Āpše.

● TLTA rīkotie bērnu vasaras nometņu vadītāju kursi atklāsies 8. martā DV namā, 123 Huron ielā. Kursu dalības maksa $ 3,- un tie ilgs no plkst. 10 rītā līdz 4 pēcpusdienā. No plkst. 10 līdz 10,30 paredzēta agrāko kursantu reģistrēšanās un jauno kursantu pieteikšanās. Tuvāka informācija pie kursu vadītājas V. Slavieša, tālr. 483-4258.

● Toronto latviešu misijai garīgas sapulces ar priekšnesumiem notiek arī Hamiltonā Hilpat Memorial baznīcā, Merick un Park St. N. kurstojumā. Sapulcēs piedalās arī dziedātāja Alma Doem - Bebrite, un tās notiek katra mēneša 3. svētdienā, plkst 2 pēc pusdienas. Nākošā šāda sapulce 16. februārī.

● Kaut gan pēkšņi uznāca sniegputenis, 6. februārī TLMM kluba sanāksmē bija ieradušies vairāk kā 20 dalībnieki, kas ar dzīvu interesi sekoja skaņu filmām par makšķerēšanu un putnu dzīvi Kanādā. Nākošā sanāksme notiks 4. martā, plkst. 7,30 vakarā DV namā.

● TLB drāmatiskā ansambļa R. Blaumaņa „Ugunī" teātra izrāde Sv. Andreja b-cas zālē pulcināja kuplu apmeklētāju skaitu. Izrāde bija veltīta TLB Sestdienas skolai Draudzīgā aicinājuma ietvaros. Tā risa raiti labā aktieru sastāvā. Par to priecājās arī mazie skatītāji.

Izrādes beigās skolas pārzine A. Mārtinsone veltīja teātra ansamblim pateicības vārdus. Skolēni mākslinieku pasniedza ziedus.

● DV nodaļas bibliotēka pēdējā laikā papildināta ar jaunāko izdevumu grāmatām. Bibliotēka atvērta ik svētd. no plkst. 2-4 p.p. Jaunais bibliotēkārs R. Strazdiņš cer vēl uz lielāku lasītāju atsaucību un aicina piedalīties bibliotēkas draugu saimē.

Toronto latviešu inženieru un techniķu kopas referāta vakars pag. piektdienā pulcināja 32 klausītājus. Inž. E. Groskops, kas beidzis Toronto universitāti, referēja par Kanadas satelita „Aluett" konstrukciju, būvi un tā uzdevumiem ionosfairas pētniecībā. E. Groskops kopš 1955. gada nodarbināts de Haviland lidmašīnu sabiedrībā un piedalījies pie šī satelita konstrukcijas, kas ilga vairāk kā 3 gadus. Ar šī satelita būvi Kanadas zinātnieki un inženieri ir devuši līdz vērtīgu un dažā ziņā pat pārāku sniegumu par ASV un Padomju Savienības panākumiem.

Satelīts „Alluett" tika izšauts orbītā no ASV Vandenberga bāzes 1962. gada 28. septembrī un [illegible] paredzēto pētījumu [illegible] tiem ir ļoti liela praktiska vērtība.

Satelita kopsvars ir 320 mārciņas. Šī satelita būvē izlietoti jauni paņēmieni. Dažus no tiem, kā, piem.: satelita antenu īpatno konstrukciju, tagad ir pārņēmusi arī ASV, Kanada apgādā ASV ar šīm antenām.

Patlaban tiek būvēts otrs Kanadas satelits, kuru cer nobeigt līdz 1965. gadam.

Rādīja filmu par satelita aizvešanu no Kanadas, izšaušanas momentu un celšanās gaitu.

Sekoja daudz interesantu jautājumu, uz kuriem referents deva atbildes.

Kopas pr-ks J. Zībiņš veltīja referentam pateicības vārdus un aicināja klātesošos piedalīties arī nākamā sanāksmē marta mēnesī, kad notiks kopas vadības amatpersonu vēlēšanas.

Priekšnieks informēja arī par kopīgā Latviešu nama iegūšanas gaitu un aicināja kopas biedrus nenokavēt iegādāties nama akcijas.

O. K.

IR PIENĀCIS STIPENDIJU LAIKS KANADĀ

(C. Sc.) — Kanadā nav centrālas iestādes, kurās varētu ieplūst stipendiju pieprasījumi universitātes studijām. Ne vēlāk par aprīli 13. grada skolēniem savā starpā jāizšķiro balvas, uz kurām tiem var būt tiesības, un jāiesniedz atsevišķi lūgumi parasti ar savu skolu pārziņu starpniecību.

Pirmo mēģinājumu sniegt kaut cik organizētu pārskatu par studējošo pabalstiem izdarīja tagadējais Ontario provinces St. Catharines Brock universitātes viceprezidents Dr. S. H. Deeks. Pēc sava pētījuma Dr. Deeks nodibināja Valsts studentu palīdzības informācijas iestādi (Industrial Foundation on Education, 76 Church Street, Toronto 1, Ontario) un 1961. g. publicēja divus sējumus ar sistēmatizētiem satura rādītājiem, kas atrodami bibliotēkās. Tanīs minēti visi palīdzības veidi, kas pieejami Kanadas studentiem.

Ar katru gadu vairāk vidusskolu audzēkņi iegūst atzinības balvas, gan kā stipendijas, kuras piešķir tikai par akadēmiskiem sasniegumiem, gan kā stipendijas (bursaries), kuras piešķir par akadēmiskiem sasniegumiem, ievērojot arī financiālās vajadzības. 1960. gadā $ 11.500.000,- piešķirti atzinības balvās. Provinču valdības bija devušas $4.400.000,-, federālā valdība — $ 3.500.000,-, bet atsevišķas personas, organizācijas un municipālās valdības $ 2.400.000,-, rūpniecība ar tirdzniecību $ 1.200.000,-. No šīs kopsummas $ 8.000.000,- saņēma studējošie.

Pēc Dr. Deeksa datiem šogad 6.000 organizācijas ziedos 35.000 balvu, no kurām 83 procenti domāti studējošiem. No tiem pāri par pusi būs pabalsti veselam gadam; 87,9 proc. var izlietot studijām vairāk nekā vienā fakultātē, un tāds pats procents studijām dažādu provinču universitātēs. Ontario province, kas saņem 27 proc. un 27 proc. visu Kanadas studiju pabalstu, ir lielākā ieguvēja.

Atskaitot Ontario valdības $ 400,- stipendijas, 75 proc. no visām universitāšu stipendijām ir vērtībā no $ 100,- līdz $ 300,-. Tikai viens procents stipendiju ir $ 1.000,- vērtībā un lielākas. Nodevas un izdevumi, kas saistīti ar studijām universitātēs, svārstās no $ 1.212,- dažās Rietumkanadas kolledžās līdz $ 1.613,- Ontario provincē. Ir aplēsts, ka caurmēra pabalsts nesedz pat pilnus 20 procentus no universitātes izdevumiem, tomēr augsto dzīves izdevumu dēļ un arī nākotnes darba izredžu labad, kas ir atkarīgas no izglītības, vecāki mudina kūtros skolēnus censties

(Nobeigums 8. lpp.)

KNUTS LESIŅŠ VINIPEGĀ

Vinipegas latviešu akadēmiskās saimes ierosmē 2. februārī St. George's anglikāņu baznīcas zālē latviešu organizācijas rīkoja Draudzīgā aicinājuma dienu. To atklāja akadēmiskās saimes pr-ks I. Štrauss, iepazīstinot klātesošos ar pianistu - komponistu, rakstnieku Knutu Lesiņu un viņa pielocīto garīgo pūru, īsumā pakavējoties pie Kultūras dienu un Svētdienas skolu nozīmes trimdā. Ap 100 apmeklētāju no sirds priecājās, ka viņiem bija lemts būt kopā ar vispusīgu mākslinieku Knutu Lesiņu, kas aizpildīja turpat visu vakaru programmu, atskaņojot paša komponētas prelūdijas par tautas dziesmu temu, kā arī nolasot savas atmiņas par dažiem rakstniekiem un mūziķiem, dažas humoreskas un tēlojumu virkni. Rakstnieka valoda ir tik vienkārša, iejūtīga un saistoša, ka ar viņa pirmiem vārdiem radās labs kontakts ar klausītājiem. Vietās, kur pavīdēja īsti asprātīgs humors, gribējās dzirdēt veselīgus smieklus; to vietā daļa apmierinājās ar pieticīgu smaidu. Vai tā ieilgušās trimdas ietekme?

Pianista - komponista spēlētās prelūdijas ļoti patika, kaut gan tās bija jāatskaņo uz nepiedodami vecām klavierēm.

Vētrainie aplausi un A. Smolinskas pasniegtās sārtās rozes izteica vinipegiešu prieku un pateicību par garīgo baudu, ko Knuts Lesiņš sniedza šinī vakarā. Kā rakstnieka līdzpaņemtās, tā arī viņa grāmatas Daugavas Vanagu grāmatu galda īsā laikā ieguva jaunus īpašniekus.

Programmu papildināja Ausmas Štrauses un Zigrīdas Kļaviņas noskandētie K. Lesiņa dzejoļi. Bija žēl, ka mākslinieks nevarēja Vinipegā paciemoties ilgāk.

Izrīkojuma skaidrais atlikums — Svētdienas skolai. Savas naudas veltes tam pievienoja arī dažas Vinipegas organizācijas.

O. Š.

VĒLREIZ BŪT KOPĀ...

DV Toronto nodaļas karnevāls „Vēlreiz būt ar Tevi kopā" pag. sestdien Igauņu nama jaunajā deju zālē pulcināja tuvu pie 300 jautru karnevāla viesu, kas aizvadīja jaukas stundas, priecājoties pie vācu deju orķestra mūzikas. Vakara ceremonijmeistara uzdevumu sekmīgi veica veco zaldātu draugs Vilibalds Drosmiņš (H. Miķelsons), ar savu humoristisko valodu un latviešu karavīra tērpu atgādinot laikus, kad līdzīgā garā mēdza papriecāties arī latviešu karavīri. Balles viesiem patika mākslin. A. Brūveŗa zāles dekorējums, kas bija veidots pēc vakara moto vēlmēm.

Masku šogad nebija daudz, kaut godalgu skaits bija paredzēts vairāk kā iepriekšējos gados. Žūrijas komisijā darbojās P. Broks (pr-dis), M. Jonane, V. Bebre, K. Lote un „Vilibalds Drosmiņš." Godalgas ieguva: Spāniete (M. Švalbe), Čigāniete (Z. Grekere), Zaķis (I. Sproģis), Rožu dārzs (O. Matīsa), Sarkangalvīte (A. Selga), Metamie kauliņi (I. Zīverte), Sirds meitene (V. Leimane), Bēbītis (N. Sponska). Balvas labākām maskām bija ziedojuši latviešu saimnieciskie pasākumi: Daugavas Vanagu apgāds, Z. Jurševska keramikas darbnīca un salons, Apavu veikals „Peter's Shoes", Broadview delikatešu veikals, Guildcraft Floors, Calla puķu veikals, Pavasara konditoreja, A. Kristapsona un L. Līduma gaļas un izstrādājumu veikali.

Vanadzes rūpējās par karnevāla viesu pacienāšanu un vadīja cepurīšu un balonu stendu. Viņu rīkotā izlozē laimīgie ložu ieguvēji bija Sk. Lilienfelde un A. Miķelsons.

Sarīkojums deva rīkotājiem atlikumu.

DV masku ballē apbalvotās maskas. Foto JAK

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

11. februārī — plkst. 8 vak. Sv. Andreja bazn. telpās TLTA 14. populārzin. lekciju c. Veselība un cilvēku uzturs. Lektors Dr. P. Bārdiņš.

14. februārī — Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls „Katram pa spalvai" Columbus Hall.

16. februārī TLB rīko māksl. O. Grebžes dāvāto gleznu izstādi - tirgu par labu Latv. namam 47 Pemberton Cr. N. pie Richmond Hill. Atklāšana plkst. 14.

22. un 23. februārī māksl. O. Grebžes dāvāto gleznu izstāde - tirgus par labu Latv. namam, 47 Pemberton Cr. N.. pie Richmond Hill. Izstāde atvērta no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā.

23. februārī - plkst. 6 v. DV teātris Kanadā izrādīs T. Zeltiņa komēdiju „Vīna raugs" Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē.

25. februārī — Sv. Andreja b-cas telpās plkst. 8 vak. TLTA disk. ciklā Latviešu preses nozīme un uzdevumi trimdā. Diskusijas vadīs J. Mežaks.

29. februārī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko slēgtu kostīmu balli „Rožu kavalieris" 245 College ielā Toronto.

1. martā — Mazpulniņa vakars bērniem, Sv. Andreja b-cas zālē. Sarīk. pēc dievkalpojuma.

7. martā — plkst. 7.30 vakarā Pulkv. O. Kalpaka atceres vakars ar pulkv. K. Tirziša referātu DV Toronto nod. sarīkojumā savā namā.

10. martā — TLTA diskusiju ciklā Sv. Andreja b-cas telpās plkst. 8 vak. Cilvēks, metalls un modarnā burvība. Lektors prof. V. Burkēvics.

14. martā — plkst. 8 vakarā Dainas koŗa koncerts Parkdale Collegiate, Jameson Ave.

19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T L. Koncertapv. sarīkojumā.

21. martā — plkst. 7 v. Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē Viesturа koŗa koncerts; solists P. Geistauts, pie klavierēm V. Leinvebere. Atlikums par labu TLB Sestdienas skolai.

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta Kurrpurrū Jarvis Collegiate.

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.

18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.

25. aprīlī — plkst. 7,30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē DV teātris Kanadā izrādīs „Sarkangalvīte".

26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

KIČENERA

DV Kičeneras - Vaterlū nod. gadskārtējais karnevāls 22. februārī River Valley Lodge telpās. Latviešu deju orķestris.

HAMILTONA

15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

29. februārī, plkst. 6,30 vīru koŗa Viesturs koncerts - balle Poļu leģ. zālē, 752 Barton St. E.

SV. KATARĪNES

29. februārī — DV nod. gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

14. martā — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M.M. kluba balle.

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

ĢENERĀLKONSULS
R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
...LIS TOMSONS
...E 8-7798, Montreal, P. Q
...CTORIA AVE., APT. 16.

...ASĪTĀJU ...vēstules

...LSTIET RADIO KUĢI!

...n lasīju jūsu laikrakstā par ...LJAs projektu — baltie... ...egādāties radio kuģi.. Ma... „Daugavas Vanagi" va... ...ipri šo projektu atbalstīt ...ar brīvu Latviju.

M. D., Linkolnā, Nebr.

...raba 50 centiem iegā... namam. Foto JAK

...ENDĀRS

...ebere. Atlikums par la... ...LB Sestdienas skolai.
...ī — DV teātris Kanadā ...s M. Zīverta Kurrpurrū ...s Collegiate.
...lī — A. Vaivodes garīgs ...rts Sv. Jāņa draudzes ...ojumā.
...lī — I Latv. ev. - lut. ...zes koŗa koncerts — Sv. ...ja baznīcā.
...lī — M. Kovaļevskas ...u izstādes atklāšana.
...lī — Senlatviešu kāzu uz... ...ns.
...lī — plkst. 7,30 Sv. An... ...baznīcas sarīkojumu zā... ...V teātris Kanadā izrādīs ...angalvīte".
...lī — plkst. 3 p. p. Apvie... ...Amerikas latviešu baptis... ...ru 15. Garīgu dziesmu ...Walmer Road baptistu ...amā.
...ā — plkst. 7,30 Parkdale ...giate zālē vīru koris Dau... ...i no Čikāgas (dir. A. ...s) T.L. Koncertapv. sar.
...jā — Sv. Andreja bazn. ...zālē TLB sestdienas sko... — Ģimenes dienas sarī... ...ns.
...ā — prof. Jāņa Mediņa 60 gadu un Ludmilas Sepes ...du atceres koncerts

KIČENERA
...Kičeneras - Vaterlū nod. ...rtējais karnevāls 22. ...ārī River Valley Lodge ...: Latviešu deju orķestris.

HAMILTONA
...ruārī — Karnevāls Pig... ...ā Connaught hoteļa Kris... zālē. Hamiltonas DV sa... ...ms.
...ruārī, plkst. 6,30 vīru ...Viesturs koncerts - balle ...leģ. zālē, 752 Barton St. E.

SV. KATARĪNES
...ruārī — DV nod. gadskār... karnevāls Atlanta kluba ...
...rā — plkst. 7,30 Atlanta telpās St. Cath. M.M. balle.
...embrī — plkst. 7,30 At... ...kluba telpās St. Cath. M. ...luba balle.

Dzīve Savienotās Valstīs

AR PĪPI UZ JUMTA

Nekad agrāk nav tik daudz runāts par cigarešu smēķēšanas kaitīgumu kā tagad, gandrīz vai jābaidās, ka, smēķējot cigaretes, nākamā dienā varētu dabūt vēzi un pēc neilga laika jau atstāt šīs zemes gaitas. Radio stacijas pārtrauc cigarešu reklāmas, žurnāli arī vairs negrib pieņemt cigarešu ieteikumus. bet cilvēki pat nedomā atmest smēķēšanu. Ja nevar smēķēt cigaretes, tad mēģina cigārus vai pīpi.

Ir mēģināts atrast citus cigarešu aizstājējus, un pašreiz liels noiets Ņujorkā ir plastikas cigaretēm. Pēc skata tās ir cigaretes, bet tās nevar kūpināt, tās jāsmēķē aukstas. Ārsti domā, ka cilvēks esot tāds radījums, kam pastāvīgi vajadzētu kaut ko mutē, vai tā būtu cigarete, kožgumija, plastikas pulkis vai knupītis. Tāpēc attīstījusies smēķēšana (bet varbūt to varētu atvietot ar knupīti?). Kāds no ievērojamiem Ņujorkas tiesnešiem vienmēr mutē nēsā aukstu cigāru, un pakalpīgi advokāti, gribēdami būt izpalīdzīgi, vēlas pasniegt uguni, kas tiesnesim vienmēr jānoraida.

Liekas, cigarešu smēķēšana tomēr neizbeigsies, jo arī viskijs bija atzīts veselībai kaitīgs, bet vai tādēļ to kāds mainīs pret piena pudeli? Ja jau daudzās zāļu sastāvdaļās ir spirts, tad arī viskija pudeles saturs var tikai palīdzēt veselībai.

☆

Dažreiz par kaitīgām var atzīt arī grāmatas. Dažreiz grāmatas ar interesantu saturu palikušas nepārdotas grāmatu apgādu plauktos. Maz ir tādu, kas lasījuši V. Linnas Nezināmajam kareivim, aprakstu par somu kaŗu, ko, varbūt, vajadzētu lasīt ikvienam bij. latviešu leģionāram. Lasīts nebūs arī A. Dziļuma Nokaltis zars par latviešiem Zviedrijā, varbūt, ar mazu sarkasmu, vai K. Zitara mednieku piedzīvojumi Pa zaļajām tekām. Pat Rainim maz cienītāju, jo, viņa grāmatas lasot, vajag mazliet pārdomāt lasīto. Bet daža grāmata ir izpārdota, pirms lasītāju vairums vispār dabū zināt par tās iznākšanu. Tādā veidā pirkta un izpirkta ir M. Zeberiņa Zelta lielceļi, A. Voitkus Spoguļi, J. Sarmas Kalnakūļu Vikta. Šīs grāmatas izdevis Tilta apgāds, kas tās piesūtījis saviem abonentiem, un tikai nedaudz eksemplāru parādījušies brīvā tirgū, bet tagad jau sen vairs nav dabūjami.

Atmiņas, varbūt, ir visvairāk iecienītais rakstīšanas veids, tās lasa jauni un veci, tās jāiespiež vairākos izdevumos. Cielēna 1. daļa izpirkta, maz palicis Bangerska memuāru, Bērziņa atmiņas izdotas otru reizi. Tagad sagatavo Cielēna 3. daļu, ko, varbūt, varēs redzēt tirgū tikai uz gada beigām. Visā drīzumā parādīsies Klāras Kalniņas Liesmojošie gadi, gan tikai 400 eks., un J. Bastjāņa Gala sākums. Zināms, ka arī citi ievērojami vīri raksta atmiņas, kas kādreiz var parādīties grāmatā.

☆

Plūdoņa piemiņas vakarā Bronksā klausītājos bija vecākā un visjaunākā paaudze. Kad Dz. Treimanis un M. Nāruna atskaņoja A. Okolo - Kulaka kompoziciju Allegro, pār zāli pārgāja it kā smaidu un smīnu mākonis, dažs arī savam kaimiņam kaut ko mēģināja iečukstēt ausī. Atskaņotais gabals bija sarakstīts modernā stilā, likās, it kā dzenis kaltu kokā, brīžam pēkšņi apstājoties. Bet, atskaņojumu beidzot, bija tādi aplausi, ka māksliniekiem bija jādod piedevas. Tās bija maigākos toņos ietvertas, klausītāji šūpoja galvas vai dudināja līdzi melodiju, un ikviens jutās apmierināts ar abu veida kompoziciju atskaņojumiem.

Ezītis

POKIPSIJA

◐ Vietējās draudzes gada sapulce notika 2. februārī. To atklāja draudzes priekšnieks A. Ziemiņš. Sapulci vadīja inž. Elm. Zirnis, protokolēja H. Ritters. Piedalījās 33 draudzes locekļi, kas ir apm. 1/3 no draudzes locekļu kopskaita.

No draudzes priekšnieka A. Ziemiņa sniegtā pārskata redzams, ka pag. gada draudzes darbība ir bijusi visai svētīga. Notikuši 14 dievkalpojumi, no tiem viens kapusvētku. Draudzē miris viens, dzimis viens, iesvētīti 3 jaunieši. Lielākais notikums bija draudžu apgabala Jaunatnes konference 20. un 21. jūlijā. Par tās labu izdošanos valde ir saņēmusi vairākas pateicības vēstules, gan no Austrumu apgb. draudžu pārvaldes, gan no konferences dalībniekiem. 18. novembŗa sarīkojums ar Longailendas sieviešu ansambļa koncertu ir viens no viskuplāk apmeklētiem draudzes sarīkojumiem. Vispār sarīkojumi ir bijuši labi apmeklēti, un tie devuši draudzei $200,- ienākumu. Pie draudzes darbojas Svētdienas skola skolotājas Mudītes Prāmniekas vadībā. Skolas uzturēšanai draudze ir devusi — $ 279,46. Pēc pārrunām sapulce nolēma arī turpmāk skolu atbalstīt līdzšinējā kārtībā un apmēros. Tāpat nolēma turpināt draudzes biļetena Avots izdošanu māc. A. Anševica redakcijā.

Draudze ir viena no mazākajām Austrumu apgabalā un ar zemākajām draudzes locekļu gada maksām, uz ko ar bažām ir aizrādījis draudžu apvien. vadītājs prāv. K. Birznieks; taču ar labu saimniekošanu pag. gada pārskats uzrāda $ 512,44 atlikumu. Lieli nopelni tur ir rosīgajai dāmu komitejai priekšnieces E. Daugavietes un sekretāres E. Dubovičas vadībā.

Tek. gadā draudzes locekļu pārvēlēšana nenotika. Pēc statūtiem pārvēlēšanas notiek ik pēc katriem 3 gadiem. Draudzes priekšnieks ir agr. A. Ziemiņš. Jau uz vairāk kā desmit gadu darbību valdē var atskatīties kasieris Alberts Balodis un pr-ka vietniece Elza Dubovica, kas ir arī dāmu komitejas sekretāre.

1963. g. pārskats ir līdzsvarots ar $ 2370,65 ienākumos un izdevumos un $ 512,44 atlikumu. Budžets tek. gadam ir līdzsvarots ar $ 1842,- ienākumos un izdevumos.

Nāk. dievkalpojums ar dievgaldu būs 1. martā, plkst. 1 pp. parastā vietā. Gavēņa laika dievgalds šogad būs tikai vienu reizi.

E. L.

MAZS BIJ TĒVA NOVADIŅŠ

Ņujorkas Zilā kalna gaidu vienība un Rīgas skautu vienība šogad atceras 15 gadu pastāvēšanu ar sarīkojumu Arlingtonas zālē Manhetenā svētdien, 16. februārī, pl. 1 dienā Vecāku grupas saimniecības kopa svinīgā aktā pasniegs skautu un gaidu vienību baltos karogus. Pēc tam paredzēts kopīgs skautu un gaidu uzvedums „Mazs bij tēva novadiņš." Gados jaunākie tēlos, vecākie dziedās un dejos. Uzvedumam gatavotas skaistas dekorācijas. Pēdējā nedēļā notiek vairāki uzveduma mēģinājumi. Sarīkojuma vadītāja Zigrida Gaujeniece.

Pēc uzveduma būs deja, kur šogad pirmoreiz spēlēs 5 vīru orķestris. Izlozēs A. Grundes gleznu Ainava, Vērmeļu ģimenes dāvāto pusdienu servizi 8 personām un Pulmaņa ceļojumu somu. Paredzēta loterija, kuŗai šogad skauti gatavojuši daudzus izstrādājumus. Gaidas gatavojušas tautiskus rokdarbus un leles, šogad pirmoreiz gatavota keramika, bet daiļamatniecības kursi devuši dažādus izstrādājumus, kas patīkami ne vien acij, bet noderīgi arī praktiskā dzīvē.

Sarīkojumā gaida apmeklētājus ne vien no Ņujorkas, bet viesus arī no citām skautu un gaidu vienībām: no Bostonas un Vašingtonas, kā arī no citām vietām.

Austrumu piekrastes roveŗu un lielgaidu salidojums paredzēts Ņujorkā 7. un 8. martā. Sanāksmes telpas paredzētas Mūsu Pestītāja amerikāņu baznīcā Beneta avēnijas un 192. ielas stūrī, Manhetenā. Pārējie sarīkojumi draudzes namā Bruklinā. Šinī salidojumā pārspriedīs pirmās roveŗu un lielgaidu nometnes sarīkošanu ASV un Kanadas apmērā, kas notiks rudenī Ņujorkas draudzes īpašumā Katskillu kalnos.

vl

Marijas Urnežus vakara dalībnieki š. g. 11. februārī Bostonā. No kreisās: Dr B. Mickevičiuss, prāv. J. Pudāns, Keleivis red. J. Sonda, N. Pastiljone, rež. Gustaitiene, Lambertas, Marija Urnežus, inž. Guminskis, P. Lambertas.

Foto O. Akmentiņš.

ŅUJORKA

● Pazīstamais filatelists un marku tirgotājs A. Teriņš nodomājis atvērt savu veikalu Manhetenā, Trešajā avēnijā, pie 42. ielas. Veikala atvēršana paredzēta 9. martā. A. Teriņš speciālizējas Apvienoto Nāciju marku pārdošanā, bet būs dabūjamas arī citas markas.

◐ Skautu un gaidu 15 gadu darbības atceres uzvedums 16. februārī, plkst. 1 dienā Arlingtona zālē. Pēc akta uzvedums „Mazs bij tēva novadiņš". Pēc tam azaids, izloze un rotaļas.

◐ Humānitāro zinātņu asociācija rīko 23. februārī, plkst.. 11 rītā Picadilly viesnīcas zālē pag. gada literārās ražas apskatu. Par prozu referēs J. Bičolis, par dzeju E. Raisters. Ieeja pret ziedojumiem.

I.

ČIKĀGA

◐ Ņemt vai neņemt Amerikas pavalstniecību? Kā laikrakstos, tā debašu vakaros esam pārrunājuši šo jautājumu. Argumenti — par vai pret — bijuši visai karsti. Nupat klāt nācis jauns, vērā ņemams, faktors. Kāda tautiete, nokavējusi gadskārtējo nepilsoņu reģistrāciju. nākamā dienā ieradusies emigrācijas pārvaldē, kur šoreiz pamatīgi pratināta. Daži citi sodīti ar naudas sodiem līdz $ 200,-, un brīdināti, ka atkārtošanās gadījumā gaidāms cietuma sods vai deportācija. Pēc daudziem gadiem, kad nepavalstnieku reģistrāciju pārāk nopietni neņēma, emigrācijas iestādes sākušas pievilkt grožus, jo nereģistrēto iedzīvotāju skaits esot pārāk liels. Tātad, ja esam nokavējušies, kārtosim reģistrāciju tūliņ.

◐ Latviešu YMCAs kluba pārrunu vakarā, 6. feburārī, par tematu Kultūras filozofija referēja students - teologs Māris Ķirsons. Māris ir Meivūdas draudzes mācītāja prāv. P. Ķirsona dēls.

◐ Čikāgieši, kuŗi apmeklēja Preses balli Toronto, stāsta, ka sirsnīgas un draudzīgas atmosfairas ziņā tā pārspējusi daudzas citas. Gleznotājs Jānis Strods, žurnāliste Dagmāra Vallena un izdevējs Alfreds Kalnājs visu izsaka dažos vārdos: „Sirsnība, latviska draudzība, interesantas tikšanās . . . " Un piebilst: „Žēl, ka nebiji līdz . . ." Vai var būt labāka atsauksme?

ROČESTRA, N. Y.

◐ Māc. T. Zīraks draudzē kristījis Ervina un Lizelottes Riteņu pirmo atvasi Moniku Mišel.

◐ Draudzes dāmu komitejas pilnsapulce ar jaunas valdes vēlēšanām un darbības pārskatu 4. martā, plkst. 7 vakarā A. Pilskalna mājā, 115 Bidwell Terrace.

◐ Draudzes pilnsapulce 16. februārī pēc dievkalpojuma baznīcas sanāksmju telpās.

KALAMAZŪ

◐ Sakarā ar Draudzīgo aicinājumu DV apvienības valdes uzdevumā sekretārs E. Krasts Kalamazū pilsētas bibliotēkas pārzinim M. Kromam (M. Crom) nodeva 2 eks. A. Bērziņa grāmatu „The Unpunished Crime".

„Par dāvinājumu saņēmu sevišķi sirsnīgu pateicību, bet par Draudzīgā aicinājuma nozīmi vajadzēja pilnīgi un sīki izstāstīt, jo direktors par to izrādīja lielu interesi," izteicās E Krasts.

KLĪVLENDA

◐ Š. g. 1. februāŗa vakarā rīkoto Mārtiņa Lutera draudzes vakaru atklāja draudzes priekšnieks K. Ansons un ievadīja mācītājs K. Briedis ar svētbrīdi. Sekoja A. Sproģa rūpīgi sagatavotais referāts Laikmetīgo ideoloģiju konflikti. Referāts izraisīja ļoti dzīvas pārrunas. Sekoja brīvmākslinieces V. Ūbelītes mūzikālie un jaunatnes jautrie priekšnesumi. Vakars noslēdzās ar saviesīgu vakaru.

◐ Svētdien, 2. februārī, Mārtiņa Lutera draudzes dziesmotais ansamblis V. Ūbelītes vadībā kuplināja ar jaukām garīgām dziesmām Miera draudzes dievkalpojumu.

◐ Sekmīgi noslēdzās DV apvienības jaunās mākslinieces Maijas Gruzītes rīkotā gleznu izstāde. Pārdoti 11 darbi, izstādi apmeklējušas 500 personas. Izlozējamo gleznu laimēja J. Kārkliņš Klīvlendā.

◐ DV apvienības pilnsapulce notiks apvienības mītnē 16. februārī plkst. 3.30.

...S ...AZNĪCAS

ŅUJORKA

16. februārī trīs dievkalpojumi: plkst. 9,30 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā Dr. theol. K. Bilzens no Vašingtonas, māc. R. Zariņš; plkst. 2 Farmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis.

AURORA, ILL.

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

16. februārī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Ar.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Svētdien, 16. februārī, Draudzes Jaunatnes Pploņa izbraukums uz slēpošanu kalnos.

Svētdien, 23. februārī, plkst. 10-os skola, plkst. 11-os dievkalpojums, plkst. 12.30 Draudzes gada pilnsapulce.

Santa Rosa, Betlemes baznīca, Upper iela 733.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. ... Visi laipni aicināti.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

KOMPONISTA PROF. A. ĀBELES 75 GADU JUBILEJA VIŅA DZĪVES VIETĀ KALAMAZŪ

Rozes, rozes un atkal rozes klāja prof. A. Ābeles mājas telpas viņa 75 gadu jubilejas godībās. Gaviļnieks līdz ar kuplo apsveicēju saimi pašā ziemas vidū varēja justies kā rožu dārzā. Uz profesora vēlēšanos nebija rīkota oficiāla godināšana, bet turpat prof. A. Ābeles ģimenes mājā, Kalamazū pilsētas austrumu daļā, apsveicēju rindas ar pieteikšanos un bez pieteikšanās nāca un gāja. Lielākais skaits viesu bija māc. A. Piebalga aizlūguma brīdī, lai pateiktos Visuvarenajam par bagāto svētību jubilāram pašam un par to, ko gaviļnieks ir varējis dot latviešu tautai. Pēc aizlūguma profesoru sveica Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes pr-ks J Salna, pasniedzot māksl. A. Sproģa darinātu adresi un aploksni, dāmu komitejas pr-ce L. Šinta nodeva rozes, koŗa Dziesmu Vairogs vārdā sveica koŗa pr-ce A. Sile, koŗa diriģents Arn. Kalnājs un vesela koŗa delegācija, Latviešu skolas vārdā sveicināja vec. pad pr-dis P. Lizenbergs, DV apvienības — pr-ks A Minka un vanadžu pr-ce A. Lubava; apsveicēju pulkā bija arī Sv. Jāņa draudzes māc. J Turks un pr-ks J. Ķīnēns, sieviešu ansambļa diriģents J. Zuika un koŗa pr-ce E. Ozola, prof. V. Ruševics, P. Lielzuika un ļoti daudz citu Daudzi profesoru bija sveikuši jau dienā, un daži ieradās vēlā vakara stundā. Koŗa Dziesmuvara koristi, kas dzīvo Kazlamazū, kopīgi ar profesora dzīvesbiedri kārtoja viesu uzņemšanu un pacienāšanu. P. Austriņš nolasija lielo kaudzi ienākušo rakstveida apsveikumu un telegrammas.

„Šāda veida apsveikšana ir daudz sirsnīgāka," izteicās kāds no viesiem, vērojot gaviļnieku labā omā, kad viņš ar visiem apsveicējiem gribēja aprunāties un kaut ko sirsnīgu tiem pateikt..

V. Bokis

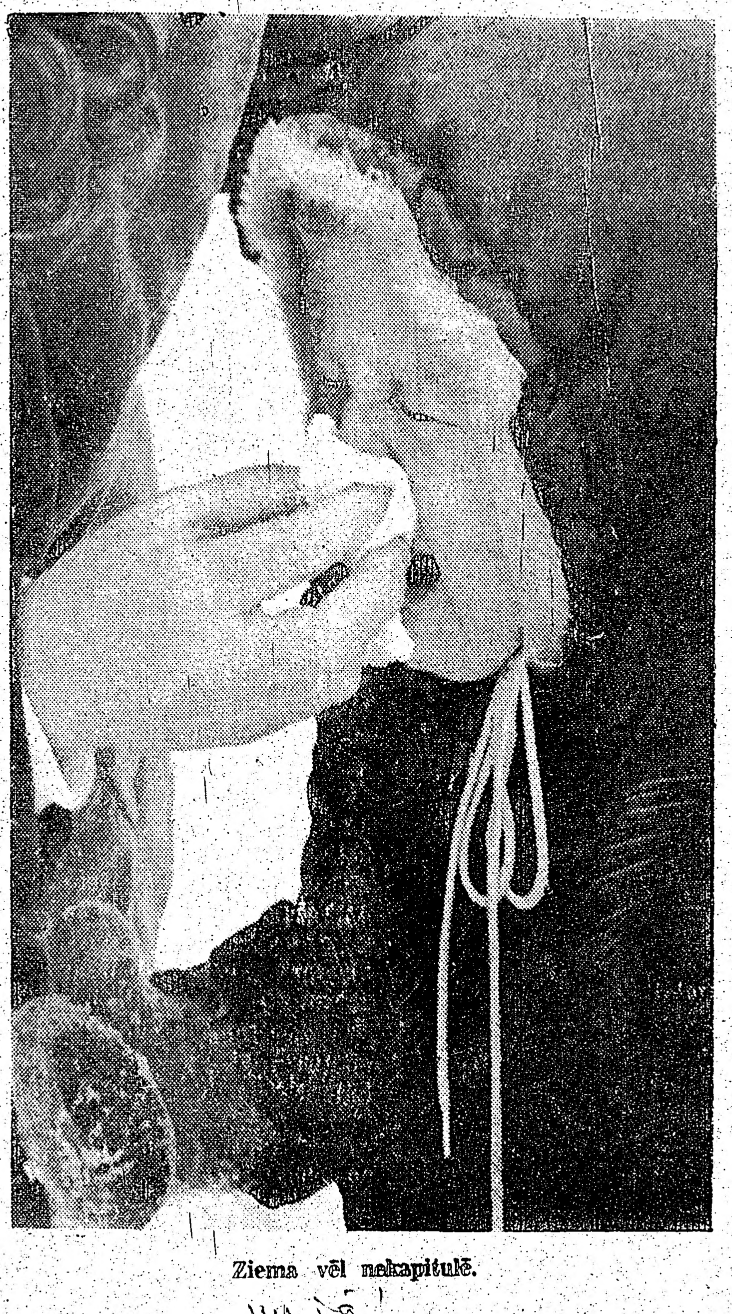

Ziema vēl nekapitulē.

nu jā!

Rotaļīgu intrigu meistars uz teātŗa skatuves

ZIEMEĻKALIFORNIJAS DV TEĀTŖA VIESIZRĀDE LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas DV apvienība 1. februārī bija aicinājusi tautiešus teātŗa izrādē, lai noskatītos Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu teātŗa iestudēto Moljēra komēdiju Skapēna nedarbi. Iepriekšējā sestdienā tā bija piedzīvojusi pirmizrādi Sanfrancisko pilsētā.

Šī no pasaules literātūras pūra lādes izceltā luga agrākajiem teātŗa apmeklētājiem kautcik atmiņā vēl glabājas arī no Rīgas laikiem. Tiem, kas it kā piemirst, ka komēdija ir 300 gadus veca, daži skati, kā, piem.. cilvēka līšana maisā, var likties arī par sekliem (to starp citu Moljēram jau pārmetuši Bualo un Voltērs), tomēr Skapēns kā literārs tēls — savdabīgs intrigu meistars ir dzīvojis un dzīvos laikiem pāri. Viņš liekas tāds hazarda spēlmanis, kas nekad nevar zaudēt, jo labi pazīst savu vidi, un tādus ļaudis, kā pāris jaunekļu. pāris meiteņu un pāris vecu vīru, kuŗiem trūkst jebkādas drosmes un uzņēmības, viegli vazā aiz deguna. To visu viņš dara it kā pakalpodams savam kungam, bet vairāk gan laikam sava paša prieka dēļ, nemeklēdams sev nekādu labumu.

Kad atceramies tos gadus, kad teātŗa panākumi mūsu krastā tikai plauka, un kā labi kaimiņi viens otram pasniedzām dažādas un dažkārt arī bezbēdīgi sasteigtas veltes, ar lielu patiku šoreiz jāsaka, ka ziemeļkalifornieši bija atbraukuši ciemā ar tiešām rūpīgi sagatavotu lugu. Bez darba un pūlēm nekas nerodas, bet darba rezultāti nepaliek apslēpti vērotāju acīm, kuŗas šoreiz tīksmināja arī dažādi triki un efekti, ar kādiem režisors bija izrādi sakuplinājis. Viņam nebija trūcis atjautīgas izdomas, lai vecai komēdijai piedotu tagadējā laika spirgtumu un gluži dinamisku straujumu. Jau atveŗoties priekškaram un redzot dekorācijas, kuŗas izlīdzinātās krāsās bija darinājis Gunārs Grieze, skatuve piepildījās ar kustībām un ātrumu, un tā tas turpinājās visu izrādes laiku. Laimonis Siliņš, kas jau vairākus gadus aktīvi darbojas Comedia teātrī Palo Alto pilsētā, bija savu režisora darbu godam veicis.

Viņš arī pats spēlēja Skapēnu, šo lielo nebēdnieku un ļaužu muļķotāju, kas ar veiklu izmaņu divām līgavām sagādā pūra naudu no viņu pašu skopajiem tēviem. Siliņam ir jau visas rutinēta aktieŗa spējas; sevišķi uzkrīt mīmika, Figaro vieglums un labā spēja ātri pārsviesties pavisam citā lomā. Pārlec kā vāvere no zara uz zaru. Varbūt tādēļ, ka sportojis arī latviešu meistarvienībā volejbolā, ir tik veikls un vingrs.

Diži turējās arī pārējie spēki: Laimonis Stabulis (Silvestrs), Gunārs Grieze (Oktāvijs), Jānis Pružinskis (Argants), Andrejs Eglīte (Šeronts), Raimonds Slaidiņš (Leandrs), Rasma Auguste (Hiacinte). Brigita Siliņa (Zerbinetta) un Mārīte Stabulis (Nerine). Rasma Auguste un Raimonds Slaidiņš uz skatuves vēl nebija redzēti, bet iesācēju biklums viņiem bija svešs. Architekts R. Slaidiņš, cik zināms, jau vienmēr vairāk sirdī ir glabājis visdažādākus mākslas centienus, nekā galvā vienmuļas celtņu konstrukcijas. Atmiņā sevišķi paliks I. Pružinskis un A. Eglīte kā raksturīgi divu vecu gnīdu tēlotāji.

F. Krusa

GARĪGS KONCERTS MINEAPOLĒ

Mineapoles un St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes ļoti rosīgā dāmu komiteja ar priekšnieci E. Zintnieci bija rīkojusi garīgu koncertu draudzes dievnamā.

Koncerta programmu, gandrīz tikai vokālā mūzika, izpildīja soliste Elza Indriksone un komp. V. Ozoliņš, kā arī dāmu komitejas dubultkvartets Līga.

Ar atzinību jāmin Līgas vadītāja Inta Sloka, kas ar labu mūzikālu gaumi un rūpību bija iestudējusi četras V. Ozoliņa garīgas dziesmas. Tās skanēja tīrā intonācijā, ritmiski noteikti un mūzikāli iejūtīgi.

Soliste E. Indriksone ir spēcīgas balss īpašniece ar izkoptu elpas techniku un skaidru dikciju. Dziedātājas tembrs ir patīkami sonors, augstie toņi brīvi un kantilēna plūstoša, kas izcēlās dziesmā „Ar māti pie baznīcas". Iepriecināja E. Indriksones zemo toņu sulīgums.

Programmā uzņemtās 12 V. Ozoliņa kompozicijas prasīja no dziedātājas lielu koncentrāciju un mūzikālu izturību un spēku, ievērojot komponista savdabīgo rakstības stilu.

Ļoti silti un sirsnīgi izskanēja Ave Maria, ko, šķiet, dziedātāja dziļāk pārdzīvoja. Traucēja mūzikālās līnijas nesaskaņa ar dzejas frazi.

Dziesmā Mans mīļais Dievs, ko komponists veltījis E. Indriksonei, dziedone parādīja tīru intonāciju visos pustoņu un nepierastos gājienos.

Neturēties pie uzrakstītas mūzikas, bet brīvi improvizēt pavadījumus var atļauties tikai komponists pats. Neskatoties uz šāda veida pavadījumiem viscauri programmā, soliste droši un pārliecinoši turējās savos dziedājumos, kas norāda uz rūpīgi sagatavotu darbu.

E. Indriksone, ar savu lielo darba mīlestību iestudējot šo pasmago programmu, ir lielā mērā pakalpojusi komponistam, iepazīstinot plašāku publiku ar viņa jaundarbiem.

Labas sekmes, nenogurstošu izturību un darba mīlestību nākotnes plāniem!

Elza Pone

Jānis Sarma

Pirmie soļi mīlestībā

ATMIŅU STĀSTS NO J. SARMAS STĀSTU UN LUGU KRĀJUMA „TREJDEVIŅI MEŽI", KAS IZNĀK TILTA APGĀDĀ Š. G. 21. FEBRUĀRĪ.

Šai pasaulē es ierados reizē ar lāstekām un pirmajiem cīrulīšiem, un mani pirmie dzīvības apliecinājumi kliedzieni atskanēja saulainā un siltā Zemgales saimniekgala kambarī. Kādas priekšrocības man ar to bija piešķīris labvēlīgais liktenis, to sapratīs tikai tie, kas paši dzimuši kalpu galā.

Lāstekas jumtu dienvidus pusēs un pirmie cīruļi Zemgalē parasti parādās februāra otrā (pēc vecā stila — pirmā) pusē, kad naktis vēl ir tik aukstas, ka ūdeņi, kas pa dienu jau zemākās vietās viļņojas, pārvelkas ar jo kriešnu ledus garozu. Varbūt, ka šīs svārstības dabā, ko rada pavasara cīņa ar ziemu, ir iemesls tam, ka arī manī allaž notikusi cīņa starp gaišajām un krietnajām īpašībām un nemīlīgajām un tumšajām.

Kā un kur šīs vēsās un zvaigžņotās priekšpavasara naktis pārlaidusi cīruļi, to man nekad nav izdevies uzzināt, bet ka nakts sals viņiem nemazina dziedāšanas prieku, to ļoti un saprotu, jo man arī pašam, kaut gan dažu labu reizi licies, ka labāk būtu vairs nepamosties, tomēr nekad nav zudis prieks sapņot un fantazēt. Tiešām, ir veltīgi lielīties, ka cilvēks tik ļoti atšķirtos no nerunājošām radībām . . .

No mātes vēlāk dzirdēju, ka es bijis vājš un nīkulīgs bērns, un ne visai steidzīgs uz kājās celšanos. Arī runāšanas mākslā man kaut cik padevusies tikai pēc diezgan lieliem pūlēm, kas klausītājos radījis jautrību, pie kam es dažām lietām devis neparastus un vēl nekad nedzirdētus apzīmējumus. Tā, piemēra dēļ, savu krusttēvu es esot saucis par tateli, bet kartupeli par dateli. Tas laikam norādīja, ka es arī savā turpmākajā dzīvē dažu labu lietu saukšu citādi, nekā to no manis cerēs un gaidīs . . .

Būtu vēsturiski aplami, ja sacītu, ka bērnu ratiņi („vāģīši") toreiz vēl Zemgalē nebūtu bijuši pazīstami. Tos redzēja visās, bet jo īpaši bērnotās kalpu ģimenēs, un tajos guldināti jaunie pilsoņi ceļoja vecākiem līdzi pa laukiem un pļavām visu vasaru līdz pat vēlam rudenim, kad lauku darbi izbeidzās. Sākot ar vienkāršu, uz ātru roku satapotu koka kārbu, kas ar lielām grūtībām valstījās pa vagām un ciņiem uz priekšu ar saviem koka riteņiem, drīzāk gan no bluķa nozāģētām ripām, vāģīši varēja būt visādi un pat īsti virpotāju mākslas darbi, ko iegādājās no Piebalgas dreimaņiem Bauskas Vastalāja tirgū reizē ar vērpjamajiem ratiņiem. Taču pirmās nedēļas un, ja tās iekrita ziemā, arī pirmos savas dzīves mēnešus, kā saimnieku, tā kalpu gala mazuļi pavadīja šūpulī, kas līgojās slaidas kārts piestiprinātās siļai. Bezdarba laikā šūpuļi glabājās istabas vai klēts augšās kopā ar daudzām citām mantotām un paradumu iesvaidītām dzīves vajadzību lietām. Dažreiz tur redzēja šūpuļus, kas bija kalpojuši trim un pat četrām paaudzēm. reižu reizēm tikai atjaunot dibena grīdu, kuru jo ātri mēdza sabojāt zināmā mitruma neatlaidīgā iedirbe. Tā kā mana tēva mājas bija jaunas, tām pienācās pašam radīt un veidot nākamās uzimtas tradīcijas, tādēļ arī mans šūpulis bija jauns, tāpat kā visas citas saimniekgala mēbeles, un es tajā esot gulējis turpat veselu gadu, bet pēc tam šūpuļa ierīce, kas ļoti traucējusi kustības ērtību kambarī, iznīcināta ,un es pārvietojies mēnešiem vēl tādu divainību, ka vakaros, kad mani iemidzināti, nepieticis ar šūpošanu vien, bet vajadzējis arī vēl dziedāt: aijā delle, aijā delle . . . jo man blakām kā nakts biedrene vienmēr gulēja dināta — pudele. — Šī neparastā tieksme pēc pudeles vēlāk pilnīgi izbeigusies, un es visu savu garo mūžu nekad vairs neesmu kļuvis pudeles cienītājs...

Manas dzimšanas laikā Zemgales mājās apstrādāja ar puišiem un meitām vai ar precētiem kalpiem, pie kam saimnieks un saimniece gāja tiem visos darbos pa priekšu. Tikai tad, kad jau sāku iet skolā un daudzi citi saimnieku gala pēcnācēji nebija vairs no skolām atgriezušies mājās, bet kļuvuši par bodniekiem, krodziniekiem vai dažādiem sīkiem ierēdņiem, puišu un kalpu vietā sāka ieviesties pusgraudnieki jeb pušelnieki.

Mans tēvs un māte strādāja saimei līdzi visos māju un lauku darbos un tādēļ viņiem bija vaļa ar mani noņemties tikai atpūtas brīžos. Un tā kā mūsmājās nebija ne vecāsmātes, ne vecātēva, kas par mani varētu rūpēties darba laikā, bet kā saimniekgala iemītniekam man nepieklājās ceļot vāģīšos pa laukiem un pļavām, tad man piešķīra par aukli gaudenu meiteni — Klibo Annīti, laikam jau tādēļ, ka veselam cilvēkam būtu jāmaksā strādnieka alga, bet Annīte varbūt bija mierā strādāt par vēdera tiesu. Zem kreisās rokas turēdama kruķi, ar mani uz labās, Annīte kliboja pa istabām un arī pa sētu, kur viņai bija jāveic kādi sīkāki darbi. Cik grūti vai viegli tas Annītei nācās, to nevaru iedomāties, bet tas gan, liekas, nebūs kā slimā meitene ar mani nopūlējās. Tā kā viņa nedrīkstēja mani ne soli no sevis atlaist, baidādamās, ka es varētu izdarīt kaut ko, ko viņa nepagūtu aizkavēt, vai aizklīst tur, kur viņa nevarētu mani panākt, tad man arvien vajadzēja vai nu sēdēt viņai klēpī vai arī zemē, turpat pie viņas kājām, kas, protams, ļoti ierobežoja manu kustības un rīcības brīvību. Varbūt, ka tieši ar šo pierašanu pie cita rokām un svešas vadības es gan atradinājos no pārgalvībām, bet reizē arī pazaudēju uzņēmību, ierosmes gribu un drosmi.

*

Es biju vienīgā ģimenes atvase. Vēlāk no vecākiem dzirdēju, ka tas tā vajadzīgs, lai nerastos ķildas mantojuma dēļ . . . Tā nu man vajadzēja jaunās dienas pavadīt saimniekgalā bez rotaļu biedriem. Gan šūpuļu līkstis čīkstēja arī kalpu galā, bet kas tur gulēja šūpuļos, es nezināju, jo no kalpu gala mani sargāja, un es tur drīkstēju ieiet tikai mātes nests, bet vēlāk arī vests. Šķiet, ka arī šis apstāklis man gādājis tikai ļaunu, jo, atrauts no sev līdzīgo sabiedrības, es kļuvu kautrs, bailīgs un nesabiedrisks un pārāk paļāvos savai iztēlei. To nojautu jau jaunekļa gados, kad nespēju pietuvoties nevienam no saviem biedriem kā īstam draugam. Manis un citu starpā arvien bija un ir vēl tagad kāds nepārkāpjams žogs. Es arvien iedomājos tos par pārāk labus vai ļaunus, un tādēļ satiksmē ar cilvēkiem tos nenovērtēju samērā un pastāvīgi maldos un pārskatos. Nespēju arī nekad būt tik patiess, atklāts un sirsnīgs pret citiem cilvēkiem, kā to vēlētos . . . Bet mani vecāki gan nebija domājuši neko ļaunu, viņi bija darījuši to, ko ieskatīja par labāko.

Tikpat īpats kā runāšanā es biju arī savās kustībās. Laikam jau kādus mēnešus pirms tam, kad pārkāpu sava pirmā gada slieksni, es sāku izmantot dažādiem atklājumiem mūsu abu kambaru grīdu, kas parasti bija izberzta balta un pa kuru no durvīm uz durvīm veda lupatu celiņi. Rāpošana toreiz bija ikkatra bērna gaitu sākums, bet es arī šai nozarē nerīkojos pēc labākajiem paraugiem: es nerāpoju taisni uz priekšu, bet šļūcu vai nu uz vienu vai otra sānu, tāpēc parasti nenonācu tur, kur biju nodomājis. Atceros, ka māte man, īpaši ja bija klāt citi cilvēki, paklusām pārmeta šo diezgan neglīto pārvietošanās paņēmienu, bet citi par to smējās. Šo izdevību esmu citiem sagādājis arī vēlākajā dzīvē, jo ar diezgan maziem izņēmumiem manas gaitas dzīvē ir virzījušās vairāk šķērsām nekā taisni uz priekšu. Un taisnība ir smējēju pusē: necik tālu un necik augstu es neesmu nokļuvis . . .

(Turpinājums sekos)

DZĪVE BRAZILIJĀ

„Kometai" strauji atraujoties no Londonas lidlauka skrejceļa, atstāju aiz sevis pelēko Anglijas dienu, draugus un mājvietu, kur gluži nemanot bija aizskrējuši pēdējie desmit gadi. Smidzināja sīks lietiņš un drīz sa tumsa. Pirmā pieturas vietā Lisabonā lidmašīnu neatstāju. Nākošā ir Dakara. Gaiss ārpus lidmašīnas ir sutīgs un no ostas nāk nejauka smaka. Šķērsojam Ekvātoru — katram pasažierim izsniedz speciālu apliecību un pulksteni jāpagriež četras stundas atpakaļ. Riodežaneiro lidlaukā mani sirsnīgi sagaida vairāk kā divdesmit gadus neredzēti tuvinieki. Braucam uz viņu dzīves vietu Sanpaulo.

Bija jāiepazīstas ar šejienes dzīvi, cilvēkiem un apkārtni. Brazilija ir daudzu iespējamību zeme — bet vēl vairāk ir īpatnību, pie kurām eiropietim nākas pierast. Piemēram, tāds nieks kā vēstules nosūtīšana vai saņemšana. Ne tuvumā, ne tālāku šeit nav ielas pasta kastīšu. Lai nopirktu pastmarkas un nosūtītu vēstuli, man bija jābrauc uz galveno pastu. Nav šeit arī daudzās zemēs tik pazīstamo pasta iznēsātāju. Pastā vienīgi iespējams noīrēt slēdzamo pasta kastīti. Vienu šādu pasta kastīti ir noīrējis latviešu draudzes mācītājs Sanpaulo. Daudzi šai draudzei piederīgie latvieši saņem pastu caur mācītāju. Tagad zinu, kādēļ manām vēstulēm kādreiz tik ilgi nenāca atbildes. Latviešu dievkalpojumi notiek tikai katru otro nedēļu, tad mācītājs izdala pastu. Pagājušo svētdienu biju latviešu dievkalpojumā, kas notika dievnamā ar latviešu iekšējo rotājumu un iekārtojumu. Tas celts par Luterāņu sinodes atvēlētiem līdzekļiem. Draudze vairs nav liela — daudzi, seviški jaunā paaudze, izceļojuši uz Sav. Valstīm. Katra no šeit dzīvojošām tautībām turas par sevi, to izjūt, apmeklējot atsevišķas pilsētas daļas.

Apkārtne, kuru vēroju izbraucienos, bija pauguraina. Šur un tur ceļš vijās cauri tuneļiem un pāri aizām. Visur aug eukaliptu koki un tikai reta palma vai kāds krūms. Patīkamu iespaidu atstāj jūrmala, braucam ar prāmi uz kādu pussalu, kuru no pārējās apkārtnes robežo augsti kalni. Baltas tīras smiltis, dzidrs zaļgans ūdens, saule un laiski cilvēki plūdmalēs. Pusdienas ēdam kādā mazā japāņu restorānā, kur galdiņi novietoti verandā. Mums pasniedz brūni apceptu bruņu rupuci, mērci un tikai mazliet kartupeļus un rīsus. Piedzeram vēsu alu vai kokakolu.

Mani radinieki dzīvo patālu no pilsētas centra. Ielas šeit nav asfaltētas. Smilšaino mālu vasaru karstā laikā sabrauc putekļos. Liels mākonis pavada katru auto, tādēļ logus un aizkarus tur pastāvīgi cieti. Lietus laikā ir neizbrienami dubļi. Visiem māju apakšstāvu logiem ir dzelzs restes — cilvēki baidās no zagļiem. Drusku īpatnēja ir cilvēku ierašanās ciemos. Neviens cilvēks, draugs vai svešinieks, nenāk pie durvīm un neklauvē. Tie nostājas aiz vārtiem un sit plaukstās. Ja neviens neparādās, tad skaļi sauc personas vārdu, piem., Donna Maria. Uzvārdu šeit tādos gadījumos nelieto. Ciemiņu sagaida un tāpat no tā atvadās pie vārtiem.

Kad es ierados Sanpaulo, bija baumas, ka drīzumā vēlēšot jaunu valdību. Paredzēja, ka pie varas nākšot revolūcionāri — komūnisti. Sav. Valstu konsulāti izsniedzot vīzas bagātākajiem braziliešiem Mana guļamistaba atradās mājas otrā stāvā ielas pusē. Reiz naktī pamodos no šaudīšanās trokšņa, klaigām un urrā saucieniem. Domāju, nupat revolūcija ir sākusies. Otrā rītā uz manu vaicājumu, kas revolūcijā uzvarējis, visi sāka smieties. Izrādījās, ka savu uzvaru ar šāvieniem un klaigām bija svinējusi pazīstama futbola komanda.

Divas reizes nedēļā katrā pilsētas daļā notiek tirgus. Tirgotāji būdas uzceļ sāņu ielās, kur nav autobusu satiksme. Preču liela dažādība un sevišķi lielā izvēlē ir dažādas saknes. Pārtika, salīdzinot ar Angliju, ir ļoti lēta.

Dzintars Paegle, M. D.

(Nobeigums 7. lpp.)

„BALTIJAS BALSS" PIE APVIENOTĀM NĀCIJĀM

Kā jau O. Ieviņš norādījis: „Sakarā ar straujo pārkrievināšanas norisi Baltijas valstīs visām brīvajā pasaulē esošajām latviešu un citu baltiešu organizācijām būtu darāms šai lietā kaut kas reāls" (Latvija Amerikā, 1964. g. 25. janvārī). Patīkami iedomāties efektu, kāds būtu, ja Hamiltonas DV nodaļai izdotos īstenot pašu pieņemto lēmumu par demonstrācijas rīkošanu pie AN, lai Rietumu pasaulei atgādinātu Baltijas valstīm nodarīto pārestību. Lai dabūtu kopā pie AN vismaz kādu tūkstoti baltiešu demonstrantu, liekas, ka vajadzēs pārliecināt daudzus Ņujorkā dzīvojošos tautiešus. Viegli tas nebūs. Pēdējos gados maz latviešu piedalījušies demonstrācijās, kā, piemēram, Lojālitātes parādē. Mazāku skaitli neievēros tik lielā pilsētā kā Ņujorkā, un tik daudz cilvēku būs grūti atvest no pašas Hamiltonas apkārtnes. Lai gan labi izkārtota demonstrācija būtu stipri iespaidīga, taču, ja savu demonstrēšanu varētu veikt „Baltijas Balss" kuģis, efekts būtu daudz lielāks. Iedomāsimies to troksni, kas rastos, ja „Baltijas Balss" kuģis pārbrauktu pāri okeanam un noenkurotos iepretim AN celtnei Ņujorkas „East River" upē un ar kādas baltiešiem draudzīgas delegācijas palīdzību (varbūt pat Kanadas) Apvienotajās Nācijās atgādinātu Baltijas valstu likteni. Tā kā šis būtu tik neparasts demonstrācijas veids — pirmais, kad AN logu priekšā katram delegātam un arī Ņujorkas iedzīvotājam labi saskatāms, piebrauc demonstrēt kuģis, — to daudz vairāk ievērotu. Ņujorkas lielajām avīzēm būtu ko izrakstīties, ievietot fotografijas, arī lasītājiem kas tiktu. Droši vien, būtu iespējams sarunāt kādu Ņujorkas raidstaciju, lai tā pārraida daļu no kuģa programmas, ja ASV oficiālās iestādes neatļautu kuģim lietot pašam savus raidītājus. Uz kuģa varētu sarīkot arī pieņemšanu un aicināt arī AN delegātus. Viens otrs delegāts, kurš īstenībā tik sevišķi negribētu nodarboties ar Baltijas problēmu, droši vien, apmeklētu pieņemšanu aiz cilvēciskas ziņkāres: sak', kāds tad izskatās tas kuģis, kurš stāvējis Baltijas jūrā krieviem tieši pie deguna?

Ja Chruščevs kādreiz atkal brauktu uz Ņujorku ar savu kuģi „Baltiku", tad mūsu „Baltijas Balss" tam brauktu pakaļ un atgādinātu pasaulei, ka tas, ko viņš saka par „koloniālvalstīm", visvairāk attiecināms uz viņu pašu. Ja ASV gadītos tajā laikā bailīgāks drošības dienesta vadītājs, tas mūsu kuģi, droši vien, neielaistu Ņujorkas ostā, bet liktu, lai stāv ārpus territoriālajiem ūdeņiem. Avīžu reportieriem tas tikai sagādātu jaunu vielu un politisko karikatūru zīmētājiem materiālu atliku likām — sak', mazie baltieši bloķē to ostu, kurā iebraucis Chruščevs. Un krieviem — ar visām viņu vairāk kā 400 zemūdenēm — būtu grūti ko iesākt. Mūsu kuģim ar varu uzmācoties tieši Ņujorkas pievārtē, viņi sabojātu Chruščeva stāvokli AN un visas neitrālās pasaules preses korespondentu acīs, jo viņš taču atbraucis tos pārliecināt un iespaidot sev par labu.

Austrumberlīnes dzejniece paliek šinī pusē

Brēmenes pilsētas literatūras godalgu, kas izteicas 10.000 marku lielā naudas balvā, šogad piešķīra Austrumberlīnes dzejniecei, 37 gadus vecajai Kristai Reinigai par tikai 50 lappuses biezu dzeju grāmatu. Godalgas piešķiršanas aktā ieradās arī pati dzejniece, kas ar lielām pūlēm bija dabūjusi trīs dienas ilgu uzturēšanās atļauju Brēmenē. Pēc godalgas saņemšanas Krista Reiniga izšķīrās palikt Rietumvācijā un pagriezt muguru komūnistu pārvaldītajai dzimtenes daļai.

„Mans mūris pastāvēja 11 gadus. Nu tas ir nobriedis krišanai. Nu esmu ieradusies šeit jums pateikties par to, ka devāt man iespēju tālāk dzīvot un strādāt" godalgošanas aktā Brēmenē teica dzejniece. Viņa nodomājusi apmesties kaut kur Dienvidvācijā.

Pēc Berlīnes mūra uzcelšanas tieši intellektuāļiem bija visgrūtāk izkļūt brīvībā, jo Rietumvācijas apmeklēšanai austrumu režīms atļaujas nepiešķīra. Pēc ilgāka laika Krista Reiniga ir pirmā režīmam neuzticīgā, kas saņēma atļauju izbraukt no mūriem ietvertās Austrumberlīnes. Pēc izcelsmes viņai vajadzētu būt uzticīgākai par uzticīgo, jo dzimusi strādnieku ģimenē, kara laikā strādājusi fabrikā, tad izmācījusies par puķu sējēju un vainagu vijēju, beigusi vakara ģimnaziju un studējusi Austrumberlīnes strādnieku un zemnieku universitātē mākslas vēsturi. Pēc studiju beigšanas viņa stājās darbā Austrumberlīnes mūzejā, kur visu laiku strādāja. Kopš 1951. g. Austrumvācijas laikraksti un žurnāli neiespieda neviena Reinigas darbu, braukt uz lirikas pēcpusdienām uz Rietumvāciju viņai neļāva, un tā tiešām 11 gadus viņa Austrumberlīnē bija pilnīgi izolēta. Toties kā Rietumvācijas žurnālisti, tā apgādi viņas darbus gaidīt gaidīja un jau 1956. g. viņa kļuva pazīstama ar kādā dzeju izlasē ievietotu balādi. Stompa apgāds 1960. g. izdeva viņas dzeju grāmatu Finesteres akmeņi, bet gadu vēlāk Fietkaua apgāds izdeva otru dzeju krājumu — Manas nīkulības sapņi. Pagājušā gadā Fišera apgāds izdeva tikai 50 lappuses biezo grāmatiņu — Dzejas, par ko Krista Reiniga ieguva Brēmenes pilsētas literatūras godalgu.

Kristas Reinigas atzīšanās, ka izšķiršanās palikt Rietumvācijā neesot bijusi viegla, šķiet nesaprotama, jo viņa nepaliek svešā zemē, svešos ļaudīs, kur apkārt skan sveša valoda, bet tikai citā savas dzimtenes daļā; tur ciena viņu arī kā dzejnieci, bet nevis tikai kā darba robotu.

KRIEVU IEPLŪDUMS LATVIJĀ MILZĪGS

Okupantu laikraksts Padomju Jaunatne ziņo, ka 1963. g. janvārī okupētajā Latvijā bija 2.187000 iedzīvotāji, resp. par 16 proc. vairāk nekā 1939. gadā. Uz 100 vīriešiem esot 125 sievietes. Visā pasaulē dzīvojot 1.447000 latviešu, no tiem 90 proc. Latvijā, resp. 1.297.900 personas, 102.000 dzīvojot Krievijā un tās kolonijās, bet 47.000 ārpus krievu koloniālās valsts un okupētās Latvijas robežām. Jāpiezīmē, ka okupācijas režīma rakstonis pēdējam skaitlim nav pieskaitījis latviešu politiskos bēgļus.

No 1925. — 1939. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits pieaudzis par 54.000 cilvēku, bet no 1939. — 1963. g. par 640.000 cilvēku. Šo pieaugumu dod okupantu iepludināšana. Ogres un Valmieras rajonos vairāk nekā puse iedzīvotāju dzīvojot pilsētās. Tagad Latvijā dzīvojot no 67 dažādām tautām un tautībām piederošas personas un no 38 tādām tautām, kuru apdzīvotā pamatterritorija atrodoties ārpus krievu koloniālās valsts robežām.

Okupētajā Latvijā 1962. g. stundā vidēji piedzimuši vairāk nekā 4 zēni un meitenes, diennaktī ap 100 cilvēku, bet diennaktī nomiruši 65. Dienā noslēgtas ap 60 laulības. Iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums esot 70 gadi. 1959. gadā Latvijā bijušas 73 personas ar 100 un vairāk gadu vecumu, no tiem 45 personas dzīvojušas laukos un 28 pilsētās, no tiem 65 bijušas sievietes un tikai 8 vīrieši.

GARA APLIECINĀJUMAM VELTĪTS MŪŽS

(Pārnesums no 3. lpp.)

redzam autora subjektīvā skatījuma. To varam manīt, tikai dziļāki ieskatoties tēlojumos, izteiksmes un stila īpatnībās. Viņa filozofiskā ievirze attiecībā uz mūžības jautājumiem un cilvēka dzīves jēgu visspilgtāk parādās romānā Mīļā pilsēta kandidāta Rogas šaubās un to pārvarēšanā, nonākot krustceļos dzīves izšķiršanās brīdī. Viņš izšķiras par visgrūtākajiem un smagākajiem apstākļiem, atzīstot, ka uzupurēšanās citu labā dos viņam dvēseles mieru un gandarījumu dzīves jēgai.

Ne tikai nule pieminētajā romānā, bet arī citos darbos Sarma kavējas pie situācijām, kur izšķiršanās atkarājas no cilvēka paša gara ievirzes, kas viņu vai nu ceļ vai gremdē.

Sarmas mākslinieciskā pieeja tēlojumam konkrēta, tomēr viņš neiekļaujas reālismā. (Patiesībā — nevienā līdz šim pazīstamā „ismā".) Operējot ar konkrētām parādībām, pašā tēlojuma izpildījumā vai raksturu zīmējumos, bieži vien pat situācijās saskatāma veikli iepīta simbolika. Bet tā nav skatāma tādā nozīmē, kādā to savā laikā redzējām simbolismā kā dzejas virzienā, kur subjektīvo izjūtu izteikšanai aranžētie konkrētie priekšstati bieži vien figurēja īstenībai neatbilstošās vietās, paturot tikai kādu ļoti tālu sakarību ar neapzināto. Šī simbolika piederēja izteiksmes stilam. Sarmas simbolika nav tēlošanas līdzeklis, bet ceļa rādītāja tieši uz darba iekšējo formu. Tēlošanas līdzeklis Sarmam ir intellektuāla domāšana. Tāpēc tā nav sastopama kā atsevišķi priekšstati, bet jaušama plašākās notikumu sakarībās, pat vesela rakstura zīmējumā kā, piemēram, Kalnakūļu Viktas tēlā un visa romāna uzbūvē simbolizējot latviskā gara kontinuitāti, spēku un īpatnību. Citi redzamākie sieviešu tēli iekomponēti tādi, kam nav latviskā gara īpatnību, lai jo vairāk izceltu Viktas īpašības. Vikta nav reāls, bet simbolisks tēls.

Sarmas simbolika nereti parādās konkrētās īstenības hiperbolās, kā tas, piemēram, jo spilgti izpaužas Kazragu ielas (Mīļā pilsēta) un tās „architektūras" notēlošanā, kur dažādās pie- un izbūves simbolizē cilvēcisko vājību — kaimiņu izsekošanu. Rakstnieks par visu to pasmaida, jo pazīst un saprot cilvēku. Tādējādi viņa simbolika iekļaujas tieši taisnā ceļā mākslas būtības dziļumos, nepaliekot tikai virspusē kā tēlošanas līdzeklis un stila atributs.

Jānis Sarma mūsu literatūrā ienāk ar četrdesmit četriem mūža gadiem. Tas ir vecums mazliet pāri pusmūžam, kad garīgais nobriedums var būt galīgi nostabilizējies. Bet visražīgākais laiks viņam sākās, pārsniedzot 60 mūža gadu. Iespējams, ka rakstniecībai viņš pievērsās tad, kad juta, ka savu garīgo apvāršņu jomā ar krāsām un tēlnieka kaltu vien vairs sevi nevar izteikt. Filozofiskās studijas viņu noveda pie atziņām, ka, lai totāli parādītu cilvēku, kāds viņš ir ikdienā un vēsturiskā perspektīvā, jādod tā tēlojums vārda mākslā. Dzīvojot intensīvu un aktīvu garīgo dzīvi, tā nestāvēja uz vietas, bet auga un pletās plašumā, nonākot arvien pie jaunām atziņām cilvēka skatījumā. Gars dzīvo un aug pats ar savu iekšējo spēku, ja garīgajā nobriedumā atraisījies no dabas liekā balasta.

Garīgā brieduma laiks sākas ar to, ka juteklisķā daba zaudē savu dominances lomu. Ar to arī sākas cilvēka iekšējā brīvība, savas apziņas apzināšanās, atraisīšanās no maldinātājām doktrinām un dogmām. Gara dzīve ir nemitīga tapšana, jaunu atziņu guvums. Un jo vairāk atziņu, jo cilvēka rosmes var kļūt pilnīgākas un aktīvākas, kamēr fiziskie spēki to pieļauj. Dzīvē tā reta parādība un Jānis Sarma pieder pie šiem retajiem laimīgajiem.

Šo Jāņa Sarmas darbu un personības skicējumu gribas nobeigt, pieskaroties viņa dzejoļiem, kas publicēti Ceļa zīmju 42. n-rā, un kur visskaidrāki parādās kā viņa personība, tā dzīves, cilvēku un mākslas skatīšana. Četru īsu dzejoļu ierosme nāk no tās pašas intellektuālās dzīves un cilvēku ieskatīšanas. Bet šī „domāšana" neatvairāmi mūs ierauj pārdzīvojumā, jo arī autors šo domu nav tikai „saprātis" un uzņēmis apziņas zināšanu krātuvē, bet ar visu savu dvēseles būtību, ar visu esmi un pāresmi, izjutis, pārliecinājies un atļāvies ticībai un paļāvībai mūžīgā Gara spēkam.

SŪTIET SAVIEM PIEDERĪGIEM
dāvanu saiņus
ar
DV Grāmatnīcas Sainīšu nodaļas starpniecību.
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
Tel. 368-0792.

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

● DV Memingenas nodaļa biedru pilnsapulcē ievēlēja jaunu valdi un revīzijas komisiju. Turpmāk valde darbosies šādā sastāvā: O. Brunovskis — valdes priekšsēdis, S. Spurdziņš — priekššeža vietnieks un kultūras daļas vadītājs, A. Glāznieks — sekretārs, A. Vīlipsons — kasieris un biedrzinis, K. Ozoliņš — informācijas daļas vadītājs. Revīzijas komisijā: Ed. Ābele — priekšsēdis. A. Piņķis — sekretārs, A. Jenkēvice — locekle. Daugavas vanadžu sekciju arī turpmāk vadīs A. Līvena. Nodaļas valdes adrese: O. Brunovskis, 894 Memmingen, Rigaweg 5 W. 1.

● Memingenas latviešu organizācijas — JKS, DV, LKIA un novietnes pārstāvis A. Vīlipsons — 26. janvārī bija sarīkojušas Sabiedriskajā mājā „fašinga balli" bērniem, līdz 14 gadus veciem. Sekojot rīkotāju aicinājumam, visi mazie ballinieki bija ieradušies maskās un it kuplā skaitā. Sarīkojuma nosaukums, telpu dekorācija un maskas nepārprotami liecināja par asimilēšanos vai vismaz solidārizēšanos ar bavārisko „nerru tautu", bet, laime, mūsu mazie debitanti svešajai ārpusei iebūra latvisku dvēseli un tikumus. Parastā fašinga „gaudī" vietā švābu raganas, Teksas kovboji, šerifi un sarkanādas skandināja tīri latviskas dziesmas, vija rotaļas un deva vaļu dejot priekam. Atspirdzinājumu deva tējas un cepumu galds. Tā jaunā audze „fašinga ietvaros" kopā aizvadīja vairākas jautras, patīkamas stundas, kuras labprāt gribēs atcerēties.

● Memingenas latviešu papildskolas ilggadīgā vadītāja skolotāja M. Greisele 27. janvārī pārsniedza 60 mūža gadu robežu. Viņa dzimusi Augšzemgalē Ābeļu pagastā Jēkabpils apriņķī, beigusi Jelgavas skolotāju institūtu un Latvijā strādājusi Jēkabpils apriņķa skolās. Greisele vīrs ilgus gadus strādā latviešu darba rotā pie amerikāņu armijas, bet bērni, pabeiguši skolu, aizgājuši savā dzīvē. Dēls ir Rietumvācijas armijas virsnieks, bet meita strādā Minchenē.

● Nupat no Austrālijas Eiropā ieradušies divi latviešu jaunieši: sidnejiete Ivija Nīderbergere un adelaidietis Jūlijs Saulīte. I. Nīderbergere darba vietu atradusi Šveicē, bet Saulīte divus līdz trīs gadus uzturēsies Anglijā.

● No Jaunzēlandes Londonā ieradusies jaunā valodniece Ligita Maulice, kura nupat Oklandes universitātē ieguvusi M. A. gradu. Eiropu Ligita atstājusi kā maza meitene, vecākiem emigrējot uz tālo aizjūras zemi. Studiju laikā viņa iemācījusies vairākas Eiropas tautu valodas, kā arī iepazinusies ar Eiropas mākslu un kultūru. Tagad viņa šo kultūru vēlas pati skatīt un dziļāk iepazīt.

● Ziemeļanglijas Bradfordas draudzes padomē rakstveida vēlēšanās ievēlēti no Bradfordas: Ērika Sarkanbārde, M. Kazalnis, A. Tālbergs, A. Timšs. A. Švalkovskis, J. Zariņš, R. Lauks. V. Skrastiņš, J. Putniņš, J. Mangulis, J. Kurzemnieks; no Česterfīldas: V. Cukurs; no Dārlingtonas: Marta Zumente; no Jorkas: M. Steinbergs, bet no Stoktonas: V. Kronbergs. Vēlēšanās piedalījās 101 pilntiesīgais draudzes loceklis.

Karnevāls
š. g. 15. febr. plkst. 8 vak. Con
HAMILT
Spēlē: Babeka. ● Izcilus maskām iz
glezna, kristāli u. c. Balo
Ieeja $ 2.00.

1o. DAUGAVAS VANAGU
ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS

KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATN
123 Huron St., Toronto 2 - B, O

Swiss Canadian Meat & Sa
veikals
1622 Bloor St., W., Toronto. L
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādāju
vētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos,
● Tāpat liela saldumu izvēle. ● Laipna ap
Runājam vāciski.

Visjaunākās grāmatas — pašu prie
dāvināšanai
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi
E. Zicāns — VIRŠI ZIED, dzejoļi
O. Krolis — RĪGA DIMD, atmiņas
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņ
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns
JŪLIJS FELDMANIS
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa
Latviešu tautas teikas un pasakas
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr.
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM, im
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma
V. Toma — DZIĻUMA JĀPARTOP, dzejoļi
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS, romān
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bē
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, b
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu g
E. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, romāns
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGA
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODU
DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURO
TORONTO 2-B, ONT.
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta iz

TAUTIEŠI
pirms nododat iespiešanai sav
iespiedumdarbus citur, saziniet
LATVIJA - AMERIKĀ - SPI
Mēs iespiežam
■ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU
■ VIZĪTKARTES
■ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA
■ KONCERTU PROGRAMMAS
■ SARĪKOJUMU BIĻETES
■ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPI
■ VĒSTUĻU VEIDLAPAS, AP
■ GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cena
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
123 Huron St., Toronto 2-B,
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

LIJĀ

prāmi uz kādu pussalu, kuno pārējās apkārtnes robežo gsti kalni. Baltas tīras smiltis, drs zaļgans ūdens, saule un ski cilvēki plūdmalēs. Pusnas ēdam kādā mazā japāņu torānā, kur galdiņi novietoti andā. Mums pasniedz brūni ceptu bruņu rupuci, mērci un ai mazliet kartupeļus un rīs. Piedzeram vēsu alu vai kokolu.

Mani radinieki dzīvo patālu pilsētas centra. Ielas šeit nav altētas. Smilšaino māļu vau karstā laikā sabrauc pukļos. Liels mākonis pavada tru auto, tādēļ logus un aizrus tur pastāvīgi cieti. Lietus kā ir neizbrienami dubļi. Vim māju apakšstāvu logiem ir elzs restes — cilvēki baidās zagļiem. Drusku īpatnēja ir lvēku ierašanās ciemos. Neens cilvēks, draugs vai svešieks, nenāk pie durvīm un neauvē. Tie nostājas aiz vārtiem sit plaukstās. Ja neviens nerādās, tad skaļi sauc personas rdu, piem., Donna Maria. Uzrdu šeit tādos gadījumos neto. Ciemiņu sagaida un tāpat tā atvadās pie vārtiem.

Kad es ierados Sanpaulo, bibaumas, ka drīzumā vēlēšot unu valdību. Paredzēja, ka pie aras nākšot revolūcionāri — omūnisti. Sav. Valstu konsulāti sniedzot vīzas bagātākajiem raziliešiem. Mana guļamistaba radās mājas otrā stāvā ielas usē. Reiz naktī pamodos no udišanās trokšņa, klaigām un rrā saucieniem. Domāju, nuat revolūcija ir sākusies. Otrā tā uz manu vaicājumu, kas reolūcijā uzvarējis, visi sāka mieties. Izrādījās, ka savu uzaru ar šāvieniem un klaigām ija svinējusi pazīstama futbola omanda.

Divas reizes nedēļā katrā pilsēas daļā notiek tirgus. Tirgotāji būdas uzceļ sāņu ielās, kur nav utobusu satiksme. Preču liela ažādība un sevišķi lielā izvēlē r dažādas saknes. Pārtika, salīdzinot ar Angliju, ir ļoti lēta.

(Nobeigums 7. lpp.)

…iece paliek šinī pusē

Manas nīkulības sapņi. Pagājušā gadā Fišera apgāds izdeva tikai 50 lappuses biezo grāmatiņu — Dzejas, par ko Krista Reiniga ieguva Brēmenes pilsētas literatūras godalgu.

Kristas Reinigas atzīšanās, ka ašķiršanās palikt Rietumvācijā neesot bijusi viegla, šķiet nesaprotama, jo viņa nepaliek svešā zemē, svešos ļaudīs, kur apkārt skan sveša valoda, bet tikai citā savas dzimtenes daļā; tur ciena viņu arī kā dzejnieci, bet nevis tikai kā darba robotu.

KRIEVU IEPLŪDUMS LATVIJĀ MILZĪGS

Okupantu laikraksts Padomju Jaunatne ziņo, ka 1963. g. janvāri okupētajā Latvijā bija 2.187000 iedzīvotāji, resp. par 16 proc. vairāk nekā 1939. gadā. Uz 100 vīriešiem esot 125 sievietes. Visā pasaulē dzīvojot 1.447000 latviešu, no tiem 90 proc. Latvijā, resp. 1.297.900 personas, 102.000 dzīvojot Krievijā un tās kolonijās, bet 47.000 ārpus krievu koloniālās valsts un okupētās Latvijas robežām. Jāpiezīmē, ka okupācijas režīma rakstonis pēdējam skaitlim nav pieskaitījis latviešu politiskos bēgļus.

No 1925. — 1939. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits pieaudzis par 54.000 cilvēku, bet no 1939. — 1963. g. par 640.000 cilvēku. Šo pieaugumu dod okupantu iepludināšana. Ogres un Valmieras rajonos vairāk nekā puse iedzīvotāju dzīvojot pilsētās. Tagad Latvijā dzīvojot no 67 dažādām tautām un tautībām piederošas personas un no 38 tādām tautām, kuru apdzīvotā pamatterritorija atrodoties ārpus krievu koloniālās valsts robežām.

Okupētajā Latvijā 1962. g. stundā vidēji piedzimuši vairāk nekā 4 zēni un meitenes, diennaktī ap 100 cilvēku, bet diennaktī nomiruši 65. Dienā noslēgtas ap 60 laulības. Iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums esot 70 gadi. 1959. gadā Latvijā bijušas 73 personas ar 100 un vairāk gadu vecumu, no tiem 45 personas dzīvojušas laukos un 28 pilsētās, no tiem 65 bijušas sievietes un tikai 8 vīrieši.

Karnevāls Pigbridžā

š. g. 15. febr. plkst. 8 vak. Connaught Hoteļa Kristālu zālē

HAMILTONĀ

Spēlē: Babeka. ○ Izcilus maskām izcilus godalgas, Bruno Treimaņa glezna, kristāli u. c. Baloni. Cepurītes. Humors.

Ieeja $ 2.00. **HAMILTONAS DV.**

10. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS 964

KALENDĀRS

dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

Swiss Canadian Meat & Sausage veikals

1622 Bloor St., W., Toronto. LE 3-7336

Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkodamos, delikateses. ● Tāpat liela saldumu izvēle. ● Laipna apkalpošana.

Runājam vāciski.

Visjaunākās grāmatas — pašu priekam un dāvināšanai

A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi	$ 3.20
E. Zicāns — VIRŠI ZIED, dzejoļi	$ 2.00
O. Krolis — RĪGA DIMD, atmiņas	$ 5.25
D. Bīskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.80
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi	$ 2.80
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM, impresijas	$ 4.00
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi	$ 6.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzejoļi	$ 3.00
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS, romāns	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
E. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, romāns	$ 4.00
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.

Tel. EM 8-0792

CODE 416

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un sveštautiešiem

Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME $ 5.75

Senātora Thomas J. Dodd ievads.

Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

GRĀMATAS DĀVANU PRIEKAM

A. Dziļums — TORŅAS GRĀVRAČI, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
A. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, rom.	4.00
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMĒDIJAS	$ 2.50
J. Klīdzējs — SNIEGI, romāns	4.00
I. Kaijas — JŪGĀ, romāns	5.00
A. Dz. Kronins — ZIEMEĻU GAISMA, romāns	4.00
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Prof. Jurevics — KULTŪRAS SEJAS	5.75
V. Klētnieks — KLINTENIEŠI, jaunatnei	4.00
Jēkabs Poruks — CIEMOŠANĀS, atmiņas	4.20
Jāzeps Vītols — MANAS DZĪVES ATMIŅAS	6.00
H. Biezais — IESKATĪTAIS UN ATZĪTAIS	6.00
P. Ērmanis — SMELDZĪGAIS SMAIDS, atmiņas	3.25
J. Johansons — PAKAVU DUNOŅA	2.40
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
Andr. Eglītis — MĪLU, MĪLU, dzeja	3.60
K. Zāle — MĒNESS KOKLE, dzeja	2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU	3.50
A. Rachmanova — LAULĪBAS SARKANAJĀ VIESULĪ romāns	$ 4.00
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅKU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
J. S. Turģeņevs — DŪMI, romāns	3.85
Angelika Gailīte — CEĻINIECE, pieredze un vērojumi	4.20
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
I. Grebzde — IELEJĀ SAGRIEZĀS PUTENIS, romāns	3.80
G. Janovskis — SŌLA, romāns	3.60
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns	$ 4.50
D. Di Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	3.60
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS CAULĀ, stāsti	3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS	4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, romāns	4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS, dzejoļi	4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Z. Avotiņa — MADARAS, dzejoļi	2.75
H. Egasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS	3.60
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Alfrēds Bērziņš — LABIE GADI	5.00
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Felikss Cielēns — LAIKMETU MAIŅĀ, II daļa	7.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre — VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Guntis Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāns	3.20
Upsalas skol. un Gēteborgas skautu izd. — BĒRNI, SPĒLĒSIM TEĀTRI	1.50
Verners Tēpfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Jānis Sarma — TĀDA IR DZĪVE	2.50
Vilhelmīne Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Alfreds Dziļums — ZEME DZĪVO, romāns	4.50
— SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

DZĪVE BRAZILIJĀ

(Pārnesums no 6. lpp.)

Lielās grēdās sakrauti arbūzi, citroni, apelsīni un daudz citu augļu, kuŗiem nezināju nosaukumu.

No pārdevējiem ar kvalitāti un tīrību izceļas japāņi. Tie ir laipni, samērā godīgi un izpalīdzīgi, — pie viņiem patīkami iepirkties. Tirgū lielā zivju dažādība, bez pazīstamajām uz galdiem redzēju arī lielās zobena zivis un astoņkājus. Vācu tirgus novietnēs var pirkt skābus kāpostus, desiņas un citas „kontinenta" preces. Tirgus ir atvērts līdz pulksten 12 dienā, īsi pirms tā slēgšanas preces un pārtiku pārdod ļoti lēti. Tad sarodas pilsētas nabadzīgākie ļaudis. Saknes un augļus tie dažreiz dabū par velti.

Viena no manām radiniecēm strādā par bērnu uzskatītāju kādā braziliešu miljonāru ģimenē, kuŗiem pieder septiņas fabrikas, debesskrāpis netālu no pilsētas centra un uz laukiem vairāku tūkstošu akru liela farma ar kafijas plantācijām. Viņu dzīvojamā māja atrodas patīkamā apvidū, netālu no pilsētas. Divstāvīgo namu apņem augsta mūŗa sēta un dzelzs vārti ir pastāvīgi slēgti. Mūs ielaida šoferis, jo kundze gatavojās izbraukt vienā no trijām automašīnām. Sarunājāmies angliski, un viņa man atļāva apskatīt savu namu. Apakšējā stāvā visas grīdas no baltā Itālijas marmora. Logu nišās novietotas baltas mrmora figūras, pie sienām dārgas vecmeistaru gleznas un katrā telpā savā stilā iekārta un mēbeles. Ceļotājam var likties, ka kaut kur citur — citā zemē, citos apstākļos šīs telpas ir jau redzētas. Šī nojauta nav maldinājusi. Brazilijas miljonāri ceļojumos apmeklējot Franciju, Vāciju un Spāniju. Viņi iecienījuši senās valdnieku pilis. Tur redzētās mēbeles, figūras un gleznas pasūta labās atdarinājumu darbnīcās.

Platā, iesārtu marmoru izklātā vanna ielaista grīdā. Apzeltīti ūdens krāni un lieli spoguļi. Ķīniešu istabā daudz un dažāda veida skapīši, paklāji un spilveni. Lielāks skapis ar ļoti plāniem porcelāna traukiem, sudraba lietas un figūras. Tā miljonāri savā dzīvē, māju iekārtās un viesībās cits citu cenšas pārspēt greznumā.

Sanpaulo plešas plašumā, jau tagad tā ir miljonu pilsēta, bet jaunais un modernais ar veco un skrandaino liekas pastāvēs vēl ilgi. Nelielais bagāto ļaužu slānis un skrandainā tauta atbaida katru, kas ar šo dzīvi ir iepazinies. Kaut es ar savu anglu vecuma pensiju varētu Brazilijā dzīvot ļoti labi, uz šejieni emigrēt netikoju. Jau tagad manas domas tiecas atpakaļ pēc mana trimdinieka mājokļa un vientulnieka dzīves Albiona salā.

K. Z.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.

Pārējām summām 10 %.

Sūtījumi apdrošināti.

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAIMNIECĪBU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

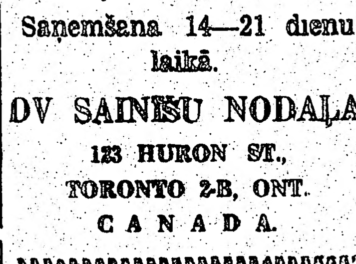

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

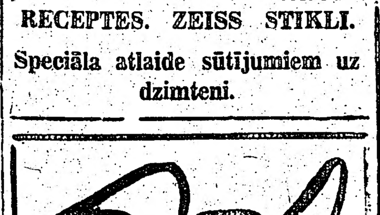

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

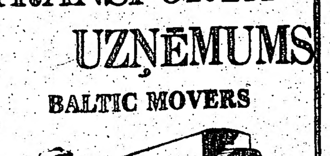

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

JAUNĀKĀS LATVIEŠU SKAŅU PLATES

LP 9 $ 6.00

Paula Brīvkalne, soprāns — Gerhard Huber, klavieres

Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS J. Raiņa teksts.

1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Cakstītes dziesma, 10. Pavasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.

6 TAUTAS DZIESMAS:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU,
Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU,
Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪRUMĀ,
ES NEIETU TO CEĻIŅU,
SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA,
AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10 $ 6.00

Ernests Maršaus, tenors; Vallija Reizniece - Baranoviča, klav.
P. Šuberts SĀPES UN CERĪBAS
J. Ivanovs MĀRAS ZEME
J. Kalniņš MOCEKLI
ARĀJA TICĪBA
J. Norvilis AGLONA
J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ
Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA
Latviešu kaŗavīrs tautas dziesmās:
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ'
KAŖAVĪRI BĒDĀJĀS
NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE
DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKREJA
PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI
P. Jurjāns ES KAŖĀ AIZIEDAMS
J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU
CŪCI, MANA LĪGAVIŅA

LP 0 22 $ 6.00

Jāzeps Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte
L. Vignera koris ar simf. orķestri, solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners
Jēkabs Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš
Alfrēds Kalniņš PURI, PURI, MEŽI, MEŽI, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents T. Kalniņš
A. Kalniņš JŪRAS VAIDI —
J. Vītols KLAUSIES, SPULGACIT'
Anna Ludiņa, soprāns
A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA —
E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS
Elfrīda Pakule, soprāns
E. Dārziņš MANA LAIME — Arturs Vanags, tenors
A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS — Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns
M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET —
J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz.
Ērika Tipaine, soprāns

LP 0 23 $ 6.00

Alfreds Kalniņš DEJAS NO BALETA STABURAGS
1. Valsis, 2. Andante amoroso, 3. Skaidrītes deja, 4. Jandāls, 5. Valsis, 6. Maršs.
10 TAUTASDZIESMAS
Latviešu simfoniskais orķestris — diriģents L. Vīgners

Pasūtinājumus adresējiet:

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TĀLR. EM 8-0792.

GRĀMATAS SKOLĀM

M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA	$ 1.60
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA	$ 2.20
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GRAMATIKA	$ 3.00
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA	$ 4.80
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS	$ 1.00
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl.	$ 1.50
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl.	$ 1.50
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl.	$ 2.25
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA	$ 1.00
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI	$ 1.50

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... un .... mēnešiem uz šādu adresi

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:

A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N. Y.
Jānis Lācis, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill
V. Miķelsonu, 426 N Prairie Ave., Kalamazoo, Mich
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids Mich
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.
J. Konoporis, 531 N 7th Philadelphia, Pa, 19123, USA.

KANADA:

J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont
J. Līgeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.
M. Kivīti, 236 First Ave., Ottawa Ont.

ANGLIJA:

DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds

ZVIEDRIJA:

DV Stokholmas nodaļa, P. O. 220, Stockholm

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto 3.

RONCESVALLES - GARDEN AVE.

$ 2.000,- iemaksa, — atsevišķa dubultķieģeļu māja 2 stāvos ar 2 dzīvokļiem, katrs ar 2 guļamistabām.

BLOOR - JANE

$ 8.000,- iemaksa, 1 atklāta ilgtermiņa obligācija par atlikumu. 3 dzīvokļu māja. Viens 2 guļamistabu un divi 1 guļamistabu dzīvokļi. 3 garāžas. Liels gruntsgabals. Māja ļoti labi uzturēta.

SWANSEA

$ 21.500,- pilna prasītā cena 9 gadus vecai mājai ar 7 istabām un lielu ģimenes istabu pagraba telpās. Ļoti labs un ieteicams īpašums. Iemaksa pēc vienošanās.

JANE - ANNETTE

$ 1.500,- iemaksa 6 istabu, 4 gadus jaunai modernai dubultķieģeļu mājai. Gaišas, ērtas istabas. Profesionāli izbūvēta atpūtas telpa. Garāža. Dārzā augļu koks. Nenokavējiet — izdevīgs pirkums, jo pašreizējais īpašnieks pārceļas uz citu rajonu.

DANFORTH - WOODBINE

$ 1.000,- iemaksa 6 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar iebraucamo ceļu un mūra garāžu. 2 modernas virtuves. Pāris ielu attālumā no paredzamās pazemes dzelzceļa stacijas. Ļoti tīra māja.

BAYVIEW - EGLINTON

$ 15.900,- pilna prasītā cena (ar zemu iemaksu) 2 guļamistabu atsevišķai dubultķieģeļu ģimenes mājai ļoti labā rajonā. Patīkams dārzs, privāts iebraucamais ceļš. Netālu iepirkšanās centrs un pāris bloku no autobusa. Ieteicams īpašums.

14. februārī Sadberijas nodaļa aicinājusi ciemos LNJAK vadību un Hamiltonas Rotas jauniešus. Rota sarīkojumu kuplinās ar tautas dziesmām un dejām.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ELIZABETE, N. J.

Elizabetes — Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes māc. A. Kiršfelda 25 darba gadu atceres jubilejas dievkalpojumā Sv. Marka baznīcā bez jubilāra piedalījās vēl šādi mācītāji: prāv. K. Birznieks (sprediķis un svētīšana), māc. A. Reinsons, E. Lembergs, viet. amerikāņu dr. māc. H. Kugler, māc. A. Ozols un māc. D. Grauds, tā kā māc. — jubilāram atlikās visiem pateikties un nodot draudzei kārtējos ziņojumus.

Dievkalpojumu kuplināja soliste T. Jaunzeme, F. Stūrmanes ērģeļu pavadījumā, bet ērģelniece M. Millere - Grasmane pildīja savus pienākumus. Dievkalpojumā piedalījās 130 dievlūdzēju.

Visiem pārsteigumu sagādāja tas, ka draudzes pr-ks A. Mednis stundu pirms svinību sākuma ievietots slimnīcā Ņujorkā Dr. Riekstiņa gādībā. Visi svinību dalībnieki šo vēsti uzņēma ar lielu nožēlu un līdzjūtības vēlējumiem, kā tas bija redzams no pāri par 100 parakstiem ar attiecīgiem vēlējumiem, ko otrā dienā nosūtīja slimniekam uz slimnīcu. Draudzes priekšnieks A. Mednis pilnvarojis valdes loc. Ilmāru Stiebriņu pildīt viņa pienākumus pa prombūtnes laiku.

Jubilāra godināšanas un Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums notika vietējās draudzes sarīkojumu zālē, ko ar lūgšanu ievadīja prāv. K. Birznieks, sekoja dr. pr-ka I. Stiebra uzruna (nolasīja dr. pr-ka veltījumu jubilāram un Draudzīgajam aicinājumam), noslēdzot to ar ASV un Latvijas himnām.

Jubilāram pasniedza draudzes dāvanu Latviešu tautas dziesmu komplektu, bet dāmu kom. pr-ce L. Hibnere — rozes.

Īsu koncertu deva T. Jaunzeme, soprāna solo, F. Stūrmanes klavieru pavadījumā un māksliniece M. Millere-Grasmane atskaņoja uz arpas savu tautas dziesmu aranžējumus, koncerts tā patika, ka klausītāji prasīja piedevas. A. Stiebris māksliniecēm pasniedza ziedus.

Apsveikumu virkni ievadīja māc A. Azols — Ņujorkasruaddzes, māc. Reinsons — Kvēkertaunas draudze un māc Grauds-Teologu brālības „Auseklis" un Longailendas Jāņa draudze, sekoja V. Hāzners — Komitejas Latvijas brīvībai un DV ASV valdes, V. Zutis — DV Ņudžersijas apv., no vanadzēm E. Plēpe, F. Stūrmane — Kvēkertaunas bapt. dr. koris, A. Kopāns— Ziemeļņudžersijas latv. b-ba, V. Landsmanis—Ņudžersijas latviešu org. apv. un Ņudžersijas latv. b-ba, O. Neimaņa veco strēlnieku vēlējumus nodeva V. Zutis, vēl sveica J. Baums un prāv. K. Birznieks.

Rakstveidā sveica archibīskaps K. Kundziņš, baznīcas virsvaldes prezidents P. Eglītis, virsv. loc. A. Rūsis, LELDAS prezidents A. Veinbergs, mācītāji: R. Zariņš, J. Kristbergs, A. Siliņš, A. Anševics, Dr. K. Bilzēns, A. Birnbaums, P. Longins, J. Dzirnis, E. Ķiploks, Ž. Upīte, A. Dūmiņš, E. Lange, Fr. Baumanis un N. Reinfelds, bez tam bija daudz citu apsveikumu un vēlējumu, kā arī dāvanu par ko jubilārs A. Kiršfelds pateicās sirsnīgos vārdos.

Sekoja svētku mielasts, par ko bija gādājušas draudzes dāmu komiteja pr-ces L. Hibneres, vakara saimnieces M. Stiebres un palīdzes V. Barlotes vadībā.

Vakaru noslēdza vakara vadītājs V. Neimanis, izteikdams draudzes vārdā pateicību visiem viesiem, māksliniekiem, vakara darbiniekiem un dalībniekiem, kas sekmējuši vakara labāku izdošanos.

N. V.

Ņujorkas korporāciju kopai jauns prezidijs

Ņujorkas korporāciju kopas jaunajā prezidijā šogad ievēlētas šādas amatpersonas: seniors — Artūrs Zālītis (Tervetia), viceseniors — Māris Andersons (Tālavija) un sekretārs — Gunārs Ziediņš (Patria).

Kopa š. g. 7. martā rīko gadskārtējo pulkv. O. Kalpaka un viņa karavīru atceres sarīkojumu. Tas notiks Biltmore viesnīcā, Menhetenā.

FUTBOLISTU SANĀKSME

S[illegible] 2 p. p. DV namā, 123 Huron ielā, notiks DV sporta kluba f[illegible]listu sanāksme, kurā laipni lūgti piedalīties visi futbolisti, to [illegible] vēļi, kā arī pārējie, kurus interesē šis sporta veids.

Pulksten 3 p. p. turpat notiks DV sporta kluba gadskārtējā pilnsapulce.

IR PIENĀCIS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

iegūt stipendijas.

Jau laikus, 12. grada gadā, lielākā daļā vidusskolu notiek aroda izvēles grupu kursi, lai iztirzātu dažādos universitāšu kursus, kā arī dod padomus, kā segt skološanās izdevumus ar stipendiju vai bezprocentu aizdevumu palīdzību. **Ontario province** jau piekto gadu nodarbojas ar savas studentu palīdzības aizdevumu programmas īstenošanu, un tai ir $ 3.000.000,- fonds, no kura studenti var aizņemties līdz $ 500,- gadā bez procentiem līdz aprīļa mēnesim **pēc studiju** beigšanas. Tad tiem jāuzsāk atmaksas pa $ 25,- mēnesī ar 3 proc. augļu. Vecāku financiālo stāvokli nepārbauda, bet sagaida, ka studējošais vasaras mēnešos strādās, lai pierādītu savu nodomu nopietnību. 1961. — 1962. g. 4.312 Ontario studējošie saņēma provinces aizdevumus, kas sasniedza kopsummā $ 2.000.000,-.

Seaton novada Kanadas skautu priekšnieks E. Mortons pasniedz bijušam ilggadīgam Rīgas skautu vecāku padomes priekšsēdim E. Broderam skautu krūšu nozīmi zeltā.

FONDU MINSTERES ĢIMNAZIJAS ATBALSTĪŠANAI

Tautieši brīvajā pasaulē pareizi novērtējuši Minsteres latviešu ģimnazijas nozīmi. Austrālijā Minsteres ģimnazijas atbalstīšanai nodibināts pat Palīdzības fonds. Vai šādu pat fondu nevarētu nodibināt arī ASV un Kanadas latvieši?

Patlaban Minsteres skolā ir 97 audzēkņi, bet pieteikušies vēl kādi 15. Jāatzīmē, ka bez Vācijas latviešu bērniem skolā mācās arī mūsu jaunieši no citām zemēm: 2 no Francijas, 3 no Zviedrijas, 3 no ASV un 2 no Anglijas. Žēl, ka Kanadas jaunieši vēl nav pārstāvēti.

Minsteres latviešu ģimnazijas draugs E. P.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Trīna Krastiņa lūdz atsaukties radus Mariju, Viktoru un Līviju Bleichus; Virdžinija Andrijevska meklē meitu Venerandu Grosu; Boļeslavs Paškevičs meklē Eleonoru Köppi; Kārlis Loesners tēvu Kārli Nikolaju Loesneru, Pauls Būle māsu Anastasiju Lūsi, Milija Dreimane māsu Mildu Lundbergu, Otilija Purvīte dēlu Ansi Purvīti, E. Gailīte Ēvaldu Reidemani, Olga Romanovska Emiliju Uļimae, Hilda Vecvagars (Vecvargas) dēlu Valdemāru, Aleksandrs Zaubrus brāli Albertu un Sofija Skrimbles brāli Jāni Zviedranu.

Meklējamās personas tuvākai informācijai lūdz sazināties ar Kanadas Sarkano Krustu — The Canadian Red Cross Society, 95 Wellesley St. E., Toronto 5, Ont.

LIELĀKIE LATVIEŠU ŠACHISTI

ASV šacha federācija tikko publicējusi visu aktīvo šachistu vērtējumu tabulu, kurā novērtēti arī 55 latviešu aktīvie šachisti.

Augstākā seniormeistaru klasē ierindots Edmars Mednis ar 2430 punktiem. Šajā klasē iedalīts arī Ivars Kalme, bet nav uzdots viņa punktu vērtējums, jo pagājušā gadā sakarā ar studijām nav bijis aktīvs spēlētājs. Mūsu internacionālā meistara Elmāra Zemgaļa vārds sarakstā nav uzņemts, jo viņš nav ASV šacha federācijas biedrs.

Meistaru klasē ierindoti 4 mūsu šachisti: J. Tums ar 2269 punktiem, A. Raņķis (2261), L. Dreibergs (2246) un I. Dālbergs (2233).

Ekspertu klasē ieskaitīti sekojoši šachisti: G. Meijers (2196), V. Pūpols (2177), J. Galviņš (2144), P. Zirnis (2137), G. Znotiņš (2129), E. Kārkliņš (2127), A. Liepnieks (2105), O. Celle (2092), J. Pamiljens (2080), A. Staklis (2063), V. Tums (2058), V. Segliņš (2057), H. Kalniņš (2052), E. Leitis (2032), A. Meņģelis (2025), H. Cimermanis (2019), K. Bērziņš (2012) un J. Lācis (2000).

A klasē klasificēti sek.: A. Sildmets (1997), L. Gaigals 1983), G. Baumanis (1977), A. Kārkliņš (1973), E. Ozoliņš (1941), A. Zāģeris (1938), I. Erkmanis (1925), V. Bērzzariņš (1912), A. Eglītis (1899), J. Zvērs (1890), H. Krūmiņš (1876), E. Rožkalns (1873), V. Ezeriņš (1868), V. Šmits (1865), A. Freibergs (1861), O. Stumbors (1853), J. Salna (1852), H. Ādams (1843), V. Liepaskalns (1840), E. Rudzītis (1816), A. Ozols (1810) un G. Zvaigzne (1801).

B klasē: O. Puriņš (1785), A. Purmalis (1785), D. Gobiņš (1767), M. Pagasts (1746), J. Jaunzems (1680), O. Melstrads (1646) un J. Čaks (1631).

C klasē: L. Zvaigzne (1598), G. Iesalnieks (1535) un B. Uzgalis (149).

V. Š.

Dadzis: „Ar profesionālu sportu nodarboties nekad nav par vēlu."

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

LATVIEŠU SPORTA DZĪVE SAV. VALSTĪS

Basketbola un volejbola meistarība

— ASV vidējo valstu 1964. gada meistarību sacensības volejbolā, basketbolā, vispārējā un jaunatnes klasē, vīriešiem un sievietēm pieteikts pavisam 30 vienību. Finālsacensības notiks 25. un 26. aprīlī Saginavā. Vīriešu volejbolā piedalīsies Klīvlendas Stars, Čikāgas LBSK, Milvoku Auseklis, Saginavas LKSK, Indianapoles DV un Dimoinas Beverīna.

Sieviešu volejbola meistarības sacensībās piedalīsies Grand Rapidu LBSK, Milvoku Auseklis un LAM Stars, kā arī Klīvlendas LB Stars. Kalamazū DV Imanta un Čikāgas LBSK.

Basketbolā piedalīsies Klīvlendas Stars, LAM Starts, Milvoku Auseklis, Grand Rapidu LBSK, Kalamazū DV Imanta, Saginavas LK, Čikāgas DV, Indianapoles DV.

Vīriešu basketbola jaunatnes klasē piedalīsies Čikāgas DV, Milvoku Auseklis, Kalamazū DV Imanta, Saginavas LK, Grand Rapidu LB un Klīvlendas Stars.

Sieviešu volejbolā jaunatnes klasē piedalīsies Grand Rapidu LB, Indiānapoles DV, Saginavas LK.

JĀNIS UN ILZE KONRADI GATAVOJAS OLIMPISKĀM SPĒLĒM TOKIJĀ

Jānis un Ilze Konradi piedalīsies Austrālijas meistarsacīkstēs peldēšanā šī mēneša beigās Sidnejā. Kā Jānis, tā arī Ilze ir ļoti labā formā un, šķiet, tiem nebūs grūtību iekļūt olimpiskā vienībā.

JAUNATNES BASKETBOLA LĪGA TORONTO — YMCA uzvar DV ar 60:43

Svētdienas internacionālā basketbola līgas abas latviešu vienības tikās pirmoreiz. YMCA bija visu laiku nelielā vadībā, un pirmais puslaiks beidzās YMCAs labā ar 30:21. Arī otrs puslaiks bija veiksmīgāks un YMCA uzvarēja ar 60:43.

YMCAā spēlēja: V. Kauliņš — 23, A. Liepa — 19, E. Pilskalnietis — 14, R. Dadzis — 4, V. Akers, E. Neimanis un V. Ziediņš

DV vienībā, kurā spēlē arī 2 kanadieši, veiksmīgākais punktu guvējs bija V. Treiguts — 15, T. Ozoliņš — 9, P. Leaney — 6, T. Daugavietis — 5, P. Prīverts — 4, J. Bramanis — 2, M. Duffy — 2, A. Loze un V. Innus.

LIETUVIEŠU VĪTIS UZVAR TLSK INTERMEDIATE BASKETBOLA LĪGĀ

Lietuvieši cīņā pret LSK devās tikai 5 spēlētāju sastāvā, un spēles pēdējās 8 minūtēs viņi palika tikai ar 4 spēlētājiem. TLSK tomēr nepavisam neprata šo apstākli izmantot un uzvarēt, jo lietuvieši veda tikai ar 14 punktiem. Klubs sāka spēlēt pavisam nervozi un sasteigti. Tā vien likās, ka nevis lietuvieši, bet TLSK palicis ar 4 spēlētājiem, ikviens spēlētājs centās viens pats satriekt pretinieku un uzvarēt. Rezultāts — 63:48 Vītis labā, puslaiks — 34:15 lietuviešu labā. Lietuvieši bija labāki techniski un taktiski.

TLSK spēlēja: J. Zentiņš — 16, V. Ezers — 10, J. Grīnbergs — 6, M. Ozoliņš — 5, V. Priedītis — 5, A. Zaķis — 3, V. Ozoliņš — 2, J. Simanovskis — 1, V. Mazūrs un V. Zvanītājs.

PASAULES FUTBOLA MEISTARĪBĀ PIEDALĪSIES 71 VALSTS

Pasaules futbola meistarībā piedalīsies 71 valsts. Priekšsacīkstēs nepiedalīsies pašreizējais pasaules meistars Brazilija un finālspēļu rīkotāja Anglija.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojis abonementu?

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 16. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Dāmu komitejas gadskārtējais **bazārs**

Svētdienas skola.

Svētdien, 23. februārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Plkst. 2 p. p. iesvētes mācība.

Svētdien, 1. martā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

Svētdienas **skola**.

Sestdien, 7. martā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums. Piedalās archibīskaps Dr. K. Kundziņš, māc. A. Ernstsons no Sanfrancisko un māc. A. Briedis. Dziedās draudzes koris.

Ar šo dievkalpojumu draudze atzīmēs savu 15 gadu darbību.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar māc. A. Veinberga referātu par Luterāņu pasaules federācijas sanāksmi Helsinkos.

Piedalās Vera Leinvebere, klavieru solo.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

16. februārī plkst. 2 dievkalpojums Trīsvienības baznīcā Svētdienas skola, iesvētāmo mācība, jaunatnes grupa.

23. februārī plkst. 2 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums Jāņa baznīcā. Svētdienas skola un iesvētes mācība. Šis ir pēdējais dievkalpojums Jāņa baznīcā.

1. martā plkst. 2 p. p. pēdējais dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

8. martā — jaunceltā dievnama iesvētes dievkalpojums plkst. 10 no rīta un plkst. 4 p. p. Dziedās draudzes koris diriģ. J. Baruša vadībā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

23. februārī plkst 2,30 p. p. — Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONĀ

16. februārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas blakus telpās

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

16. februārī, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem, svētdienas skola; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. februārī plkst. 3,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

1. martā plkst. 2 p. p. ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu, māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

16. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā.

Latviešu skola baznīcas zālē darbojas katru svētdienu.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā.

16. februārī plkst. 2 p. p. draudzes 15 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojums Trinity Memorial baznīcā.

19. februārī, Lielā Lūdzamā dienā, plkst. 8 vakarā Lūgšanas un Bībeles stunda.

23. februārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola. (No rīta plkst. 9,30 dievkalpojums angliski).

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Prebiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.